

176°4.

POESIS PROBIS, ET PIIS

ORNATA DOCUMENTIS

primæuo decori restituenda.

Quærentem viridi præcingere tempora lauro,
Labraque Pegasei tingere fontis aqua.
Me vocat antiquo spoliata decore Poesis,
Seque sacra formæ luce carere dolet, &c.

T lemma ipsum primum & Elegia me-
cò deducunt, vt altius, latiusque tra-
ctem de Poetica, nec enim aliter con-
stabit, quænam sit illa Poesis, quam
nobis commendat Auctor noster, & Ponti-
fex, quod ipsum explicare institui, iuxta
mentem Platonis, nam Aristoteles quare
hac in parte minus satisfaciat, infra pa-
tebit.

Proclus Philosophus: celebris Platonis interpretis triplicem
statuit animæ rationalis habitum, siue, vt ipse vocat, vitam, &
secundum iam dictam diuisionem vitarum, triplicem etiam
facit Poeticam; sed antequam hæc coner interpretari, visum est
tantum præfari, vt si cui forte qui hæc leget, videbor Procli,
neque mentem ingenio, neque elegantiam stylo æquare. illum
ego præmonitum volo iisdem verbis quibus præmonet lecto-
rem suum Neotericus scriptor in versione Dialogorum alte-
rius linguae. *Prima, che tu tocchi, Signor Lettore, il polso à
questi miei Dialoghi, ti voglio dir la loro infermità, sono tra-
dotti, e per conseguenza corrotti.* Idem ego profiteor de mea
translatione. idem verum est in aliorum quorumuis traductio-
nibus, velint nolint, scriptum est enim: *וְיִפְּסְדוּ אֶת הַמֵּי*, &c. nã
deficiunt verba Hebraica quando fuerint translata ad alteram
linguam; proinde qui vos dulcius bibere scias tibi ad eundem
esse ipsum fontem, alioqui sæpe non solum turbidam, sed etiam
alienam bibes.

Prima animæ vita optima, & absolutissima est extatica, qua
anima se ipsam egressa, & supergressa cõiungitur & vnitur Deo,
viuens iam non amplius suam, sed diuinam vitam, qualem

A

duce-

Dialogos apa-
ribiles Francio
sini.

Vid Prolog.
Ecclesiast. Si-
rach.

ducebat, & docebat ille, qui aiebat; *Viuo ego iam non ego;* &c. Huic diuinæ vitæ respondet Poesis illa, quam *ἔνθεον*. i. diuinam vocat Platonici. Hæc vitam & poesim habuerunt omnes Prophetæ, & excellenter illi, quos nobis proponit imitandos Pontifex, non solum Moyse, Dauid, & alij, quorum Cantica in principio sui operis paraphrastice Latio donauit; sed etiam illi, qui ante legem floruerunt; inter quos facile primas ter et Iob, qui ante legem (duabus enim ætatibus Moysen antecessit) Euangelica vita, & diuina poesi orbi præluxit. hunc & similes innuit Pontifex in verbis: *Veteres quæ cecinere Patres*: sub lege proponit nobis inter alios imitandum Dauidem Regem, Prophetam, & Poetam excellentissimum; quem ideo pluribus in hac prima Elegia, & in Epistola ad Antonium Caroli fratris filium prosequitur; & tandem in eiusdem laude concludit. Cæterum Psalmodiæ Dauidicæ excellentiam, qui volet penitius inspicere, legat D. Basilij præfationem elegantissimam in Psalmos, & D. Athanasij epistolam exactissimam ad Marcellinũ.

Tempore gratiæ floruerunt prima hac vita & poesi Patres Græci, & Latini; quorum partem citat Pontifex in dicta epistola ad Antonium. &c. sed enim supra omnes mortales, quotquot ante, & post legem, & Euangelium fuerunt, eruntque, eminentissime tenuit quatuor illas species diuini furoris, quas ad vñionem, siue vitam cum Deo requirit Plato in Phædro, Deipara Virgo. Nam quoad primum furorem, qui est poeticus: Magnificat, inquit, anima mea Dominum; nemo vmquam Angelorum, vel hominum vsus est tam audaci enthusiasmo; Quid canis ò diuina Mimallon? tune potis es magnificare Dominũ, qui facit mirabilia magna solus? in te ipsã incurris; nã eodẽ Cantico: Respexit Dominus humilitatem uam ancillarem, & hinc tua magnitudo. Item, fecit tibi magna, qui solus potes est Dominus, non capio, non intelligo, *ἢ αὐτὴ ἢ μετὰ τοῦ μοι σέθεν ἐκπαιδιστοῦ*, sis bona, meque tuo Virgo furore bees. Hic obiter notandum in furore hoc sacro, siue excessũ, vt vocat Psalmista, non esse os rabidum, & fera corda, qualia Sibyllæ adscribit Maro: nõ vi denique multa ardètes oculos, quales erant Protei: nõ etiã enthusiasmũ Iunonium, quali erant percitæ illæ in sola secretæ Troades acta: nulla enim est hic amentia, sed sapientia; nullæ tenebræ, sed lumen; nulla vis, sed amor; nulla denique confusio, sed diuina vñio: *πονηρὰν μὲν οὐκ ἴδωμι συζητητικῆν ἔθαστα δὲ ἄβυσθόν σου τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἢ ἀπίθανον, θεὸς δὲ πῶς ματρὸς παρθεσίας τ' αὐτὸ τὸτο λέγειν ἐπιτρέψῃ ἀσέβεις*, non dissimile veri est improbam dæmonum vim naturæ humanæ infidiantem confundere

Furor diuinus
non est amena.

dere mentem, verum si quis dicat spiritus diuini presentiam idem hoc efficere, hic impie dixerit. *πῶς ἔκστασι* igitur .i. raprum interpretatur D. Basilius *ἐκπληξιν* admirationem, ac stuporem. Quomodo autem fiat iste excessus breuiter narrat Discipulus dilectus; Post hæc vidi & ecce ostium apertum in celo & vox prima quam audiui tamquam tubæ loquentis mecum, dicens: Ascende huc, & ostendam tibi quæ oportet fieri post hæc, & statim fui in spiritu. In primis requiritur corpus, & anima pura qualis erat huius Discipuli, Samuelis, Danielis, & similibus: & anima huiusmodi occurrens Deo, statim est in spiritu, idest, in excessu. Dico, occurrens Deo: nec enim sufficit animam puram esse, nisi etiam Deo intendat; exemplo fit Samuel qui licet animo, & corpore purus esset, dicit tamen de illo Scriptura: Porro Samuel necdum sciebat Dominum, neque reuelatus fuerat ei sermo Domini. Docuit igitur ipsum Heli Sacerdos occurrere Domino vocanti, & dicere: loquere Domine quia audit seruus tuus. Deum verò audire non potest quisquis aliud audit quod non est Deus. Neque dicere potest Deo: Audit seruus tuus, quisquis seruus est peccati. Proinde, & Daniel pronus ad ecstasim, quia non solum animo & corpore mundo erat, sed insuper vir desideriorum, nempe diuinorum. Hunc excessum, solitudinem alibi vocat Scriptura. *ἐκπαισι*, idest, extensionem Areopagita. *τὸ μυστήριον τοῦτο μὲν ἔστι, φησὶν, ἃ ἐγὼ λέγω εἰς Χεῖρον, ἢ οἱ πῶς ἄμαυρον ψυχῶν.* Mysterium enim hoc magnum est, vt ait Apostolus, Ego vero dico inter Christū & animā immaculatā. *Ψυχῆς ἀγνῆς τόπον οὐκ ἔστιον ἔτι τὸ γῆς ἢ ἔχει θεός.* Animo casto & puro locum conuenientiore in terris non habet Deus. recte Demophilus, sed diuinè Macarius ait. huiusmodi animam reuersam esse ad suam cognitionem, nullam enim talem esse familiaritatem atque præsentiam qualis est animæ erga Deum, & Dei erga animam. *ἔφη δὲ ἀνθρώπων εἰς πῶς οὐ συγγίαν αὐτῆς, ἔδειξεν ἢ ἄλλη πρὸ οἰκείωσός ἐστι, ἢ ἀφ᾽ ἑαυτῆς τοιαύτη εἰ μὴ ψυχῆς πρὸς θεόν, θεὸς πρὸς αὐτήν.* Hanc familiaritatem Sapientia vocat suas delicias, Delitiæ meæ, inquit esse cum filiis hominum. Virgo itaque sanctissima Deo plena, & *μῶνυσα μὲθυσσιν ἡσθαλίον.* idest ebria sobria ebrietate, rapiebatur fursum, idest secundum diuinum Euangelistam, abiit in Montana, & simul atque vidit salutatione sua Cognatam Elizabeth repleti spiritu sancto & prophetare, & se Matrem Domini resalutari, attonita, & externata miraculo tantæ diuinæ *συγγιγασίας*, idest demissionis, non vltra se tenuit, sed sacro furore correpta prorupit & ipsa in diuinum canticum. Magnificat, inquit,

Vid. in Esai. c. Apocai. cap 4

Vide de Myst. Theol. c. 1. § 2. Ehel 5.

S. Macar. Ho. mii 38.

In sentent. post Hierodim in carn. Pitag.

vid. homil. 35

S. Cyrill. Hierosol. catech. 17.

4
quit, anima mea Dominum. quasi dicat, nihil potest ò Do-
mine addi magnificentiæ tuæ ab vlla creatura, quod si posset,
vellem hanc animam totam tibi reponere, atque adeo impen-
dere pro tanta dignatione; hoc quia non datur, magnificabo
te animo & voce; ego itaque prima mortalium miseratione,
tua dispensante, magni consilij conscia, ego æternæ salutis ge-
neri humano proxenetria, & primogenita fidelium è semine,
Abrahæ, præcino Ecclesiæ tuæ nouæ, nouum hoc canticum,
quo tuam misericordiam, potentiam, iustitiam, & sapientiam,
& simul humilitatem meam & gratitudinem, decantabunt ti-
bi quotidie in sæcula omnes generationes, idest sancta tua Ca-
tholica Apostolica Romana Ecclesia toto orbe diffusa.

Vid not. infra
ad Magnificat

Alter furor vocatur *Mysterium*, Spiritus sanctus, inquit,
Gabriel, superueniet in te, &c. Cecinerat ante de te David in
spiritu siue præscientia. Sanctificauit tabernaculum suum,
Altissimus, & postea prædictus paranympus: Aue gratia ple-
na Dominus tecum, quare si Dominus semper tecum, qui po-
tuit fieri quin euaderes tota Rosa Mystica! Tertius furor est
Vaticinium. Ecce ait, ex hoc beatam me dicent omnes gene-
rationes. Ita est ò Regina Prophetarum, quocumque enim
peruasit & peruadet Euangelica tuba dicimus, dicemusque tibi
post cælestem paranympum; Aue gratia plena, & post San-
ctam Elisabeth, Beata quæ credidisti. & post mulierem illam Eu-
gelicam, quæ typum Ecclesiæ nostræ prætulit, Beatus venter qui
portauit, & vbera quæ lactauerunt Christum Dominum. Eru-
berat Iudæus infelix, anathema Photino, Apollinari, Nesto-
rio, anathema omnibus nostri sæculi Borboritis.

Vid Marfil.
Ficin. Epist.
lib 6.

Quartus furor omnium præstantissimus est Amor, siue amato-
rius affectus: Spiritus meus, inquit, in Deo salulari meo. Tran-
scendisti amando ò Virgo omnia Seraphim, fuit enim tibi sa-
miliarius ipsum pulchrum & solum amabile quod si cui mi-
rum forte videbitur, sic mecum colligat: Tres inuenimus,
inquit Athanasius, substantias ab omnibus incomprehen-
sibiles, quas nemo, nec vnquam vidit, neque videre supra
terram poterit sicut sunt, videlicet Dei & Angelorum, & ani-
marum. Et sanè Daniel Propheta, vir desideriorum vita
purissimus ad præsentiam Gabrielis Archangeli adeo fuit
consternatus, & vsque eo in faciem prostratus, donec seipsum
coactus Angelus in similitudinem filij hominis conformasset,
quo facto demum ausus fuit loqui: atqui purissima Virgo
aspectum Angelicum (eiusdem videlicet Gabrielis) sicut plu-
res ex Prophetis non reformidauit: *Καταδὸν ἰσχυροῦ, ἡ ἀνι-*
εργει

Quæst. 27 ad
Ansiach.

Daniel. cap 10

S. Cyrill. Hie-
rosol. catho-
licus.

εστιν, & ἀμύητον ἔγαλα αὐτῆ πτω' ἀγγελικῶ ἄψιν ἐκ ἐδφλασεν, ὡς
 οἱ πλῆνες ἡλ' ὡροφῆσ' . Sola enim Sancta Deipara Virgo nudam
 essentiam Gabrielis Archangeli, vt est, contemplata est. μόνη
 ἡ ἀγάθιοτος γυνὴ ἔσται ὡς ἐστὶ τὸ ἀγγελικὸν Γαβριὴλ ἐδφύσαστο.
 Quod ipsum etiam innuit satis Textus Euangelicus, non enim
 narrant turbatam fuisse Virginem propter ingressum Angeli,
 sed propter sermonem: Quæ cum audiuisset, inquit, turbata
 est in sermone, idest, propter sermonem eius, cogitabat enim
 qualis esset ista salutatio. Textus Græcus. ἡ ὅ ἰδύσα, quæ cum
 vidisset: hæc est visio Angelica, de qua Athanasius. διπερὶ γὰρ
 ἐστὶ τὸ λέγει αὐτῆ turbata est propter sermonem eius. Si potuit
 Virgo inspicere naturam Angelicam, potuit etiam Diuinam,
 ἡ καὶ οὕτως ἐστὶν ὁ θεὸς, non sicut Deus est, soli enim, vt est, Deum
 vident Filii & Spiritus sanctus, sed quemadmodum de An-
 gelis ait S. Cyrillus Hierosol, quatenus ipsi capere possunt, id-
 que familiaris potuit Virgo, quanto Mater Regis fami-
 liarior est Ministris: sunt enim Angeli omnes administra-
 torij Spiritus, etiam ipse Michael princeps magnus, Da-
 niel. cap. 12.

S. Greg. Thaum-
mat. Orat. 2. in
Annunt.

S Athanas.
quæ st. 28. ibid.

Vid. Thaum.
d. loco.

Cathech. 6.

Vide Vitam
S. Teresæ.

Transcendisti itaque amando ὁ Virgo omnes Angelos supe-
 rasti amando omnes Prophetas, vidisti enim & vsurpasti ocu-
 lis quod ipsi desiderabant Desiderabile. Vicisti amore omnes
 Apostolos, & ipsum ardentissimum primicerium Apostolo-
 rum: huius enim amor interruptus est trina negatione, cate-
 terorum obscuratus est fuga. Transiisti amando omnes Mar-
 tyres, transiisti patiendō: cum enim corporaliter esses diui-
 denda à tuo dilecto, tanti doloris gladius animam tuam per-
 transiuit, vt verè, & meritò te inuocet Ecclesia, Regina Marty-
 rum. Non me teneo quin Virgini Virginem adiungam, quæ
 nostro sæculo mirificè vitam illam diuinam, & Poësim con-
 iunxit: quodam enim die post visionem, vnionemque extati-
 cam, breui, & neruoso carmine vitam suam, & Musicam com-
 plexa canebat:

Viuo fin viuire in mi,
 y tan alta vida espero,
 que muero porque no muero.

Viuo ego, sed sine me, vitam quia persequor, ob quam
 velle mori, cogit me sine fine mori.

Ζῶ μὲν ἐγὼ πλὴν χειρὸς ἐμοῦ, ζῶνς γὰρ ἐσθ' ἕνα
 ἢς τὸ ποθῆ θανάτων μὴ εἶναι θάνατον.

Hæc

Hæc est prima Pœtica, quam auctor noster toto opere exprimit, & ipso primo lemmate commendat, in verbis: *ornata pijs & probis documentis*; quod ipsum esse maxime proprium, huius Pœsis docet Proclus: *παιδῶν ἄρτα κοσμεῖν καὶ διὰ τούτων τοῖς ἐπιγεγομένοις παιδῶν*, maiorum virtutes celebrare, & per illas posteros instruere. *ἔστιν ἄρα ἡ τειωτὴ πῶσις πάντος μᾶλλον παιδῶν κἢ τῆς ἀκρόωντων ὅταν ἐνδεῶν ᾖ*, ὅπως τὸ θεῖον αὐτῆς σέτο κατὰ δῶλον γίγνηται τοῖς ἐκκύσειν. Tum maximè Pœsis afficit & docet auditorem, si diuina sit & appareatauditori illam esse diuinam, *πυλλοδ' ἄρα δεῖ ποιητικῶν ταύτην τῶν ἐνδεον τῆς παιδῶν κἢ τῆς δῶνός μου εὐπερεῖν*. Minime itaque rerum omnium existimandum est Pœsim hanc destitui probis ad virtutem documentis & exemplis.

Verum sciendum est non cuius homini contingere hanc pœsim: definit enim illam Plato occupationem quandam esse à Musis, & furorem, qui desuper illapsus in teneram animam, & nullius ante tritam solo, exuscitat eam, & percit per cantilenam aliamque pœsim ad genus hominum instruendum; illud *ἔπαλιν καὶ ἀβαστον ψυχῶν*, non visum fuit post Ficinum exponere: lenem, & insuperabilem animam, sed animam mollem bene præparatam, non conculcatam, id est, non infessam diuersis affectibus, & opinationibus; nam & ipsum etymon *ἀβαστος*, sonat inaccessible, vel inaccessibleem, at hic potius non conculcatam; ita exponit pluribus Proclus, cum quo facit etiam Seminator ille Euangelicus, qui semen suum diuinum siquidem fructum sit facturum à præmollito excipi & foueri vult sulco, id est, anima. Furorem diuinum quem requirit Plato ad hanc Pœsim, exprimit eleganter Poeta noster hac Elegia prima. *Ἰαμ ποικίλος*, inquit, *ex imo cordis tibi profilit hymnus*, &c. illud, *ex imo cordis τῶν θεῶν*, τὸ *profilit τῶν αὐτοματίαν* designat.

Fallor an ex animis, &c imitatur ferè verbatim Synesum à se alibi laudatum, & ipsum *πλάτων μὴ τῶν* in diuinis hymnis.

Ἰδίαι βοῶσι νῆδρα
ἀκέραια, καὶ πρὸς θυφῆ
θεῖ τ' ἀμφὶ με πύματα
τί ποτ' ἄρα τέξεται μοι
μέλος εὐδέσκαλος ὠδῆς;

En mihi sonant nerui
Iniussa, & quidam afflatus
Vndique me circumuolat.
Quid igitur tandem pariet mihi
Carminis diuinus partus?

& alibi ἦδη φέρομαι
 ἐπὶ θαλάσσης
 ἰερῶν ἐπέων
 ἦδη καταχέει
 ἔμφοι πρὸ νοῦ
 μάκαρ ἰλαδί μοι.

Iam feror
 Ad carceres
 Sacrorum carminum.
 Iam itrepit
 Oraculum in mente
 O Beate esto propitius mihi, &c.

Quem *πομπι* & *hymnorum* vocat Pontifex. Synesius *ἐμφοι* idest diuinam voc. seu oraculum, Flaccus mētem nouam vocat. *mihi* & *profilit hymnis*, Synesio est, βλάπ μιν υδραὶ ἀκάλυστα ecce fides mihi sponte sonant. Hæc est illa *δέσκει* ὡδὸς idest diuina parturitio, quam Romanus lyricen, amabilem insaniam vocat; amabilem inquam, αὐτὴ γὰρ μάλα δεῖ σφραγισμένη κρείττων infania ista exuperat omnem sapientiam, interpretor enim *σφραγισμένη* vel Aristo telicè, quasi *σάξαισαν πῶ φρόνησιν*, vel Socraticè *σωτηρίαν τῆς φρονήσεως*; imò conuenientius huic loco. *ἢ ἀπὸ διασελομένη τῆ μαγία* propriè dicitur quæ furori opponitur, vt hic. Hæc est insana sapientia Areopagitæ. hic est calculus, siue pruna, quæ labris Esaiæ admota ipsum illicò Prophetam reddidit; hanc prunam siue calculum, Pindarus *ἀκόναν λιγυράν* idest cotem acutam vocat quæ mentem acuit, vt solet eos ferrum acueri. *ὡσάνει τῆς ἀκόνης τῆς ὀξύμην θωρακίσμένης τὸ πρῶτον γόμονον*, inquit interpres. hic est ignis exstus in corde & ossibus Ieremiæ, qui etiam renitenti expressit Prophetiam. *μάκαρ ἰλαδί μοι*: apud Synesium inuocatio numinis est Socratica post sensum diuini afflatus. *ἀγατε δὴ δὲ μῦσαι ἐξέμενοι λάβεσθε τῆ μύθου*, inquit Socrates Platonicus post Homerum *ἔσπτε νῦν μοι μῦσαι. & ἀνδρα μοι ἔννεπε μῦσα*. Maro Platonicus: Vos ò Calliope & Musa mihi causas memora: Poeta & Propheta Regius: Domine labia mea aperies, &c. quasi dicat, quomodo possim laudem tuam decantare, nisi tu mihi inspires? post quem Poeta noster & Pontifex in hymno primo: *Labra mihi resera vocemque resoluè canenti*. & hic: *Dirige iam dociles digitos Iessæ*, &c. *κοιφον γὰρ χεῖρα ποιητῆς δεῖ καὶ πῶλων καὶ ἰερῶν καὶ ἢ πρὸς τὸν ὄθον τε ποιεῖν πρὸν αὐτὸν ἐνδύσθαι τε χόνητα καὶ ἔκφρον* Poeta res est leuis, volatilis, & sacra, & non ante quit poetari, quam à Deo agatur externeturque: hæc est *φειβολησία* sine quo furore quisquis Musarum Poeticas ad fores accedit, inanis ipse est & eius Poesis. Ita censet Interpres vetus ad illud Iuuenalis. Thyrsusque potest contingere, sana paupertas. Insanire, inquit, pauper non potest aut moueri ad scribendum: quia familiari bus rebus consulere cogitur. Dicunt nam nisi insanum Poetam esse non posse. Ego verò hoc non solum verum esse censeo, sed etiam durū sentio. Hic furor vnde fit, & per quot gradus descendat, edocet

Analect 2.
 Ioseph Ner.
 cap 34.

Plato in Ione : dicit etiam aliquid Aristoteles in De Poetica, & φουῶ, inquit, ἢ ποιητικὴ ἔστιν, ἢ μανικὸς: τέτων γὰρ οἱ μὲν εὐπλάστοι, οἱ δὲ ἐκστατικοὶ εἰσι. Poetica est hominis ingeniosi, vel furore perciti, illi enim facili finguntur, & informantur: hi mente facile commouentur, idest, sunt procliuēs ad ἐκστασιν, siue ἀπαγωγὴν. vt vocat diuinus Arcopagita; idem requirit cum Aristotele Flaccus noster: Ingenium misera, &c. Excludit sanos Helicone Poetas, &c. Tandem vt innuat Pontifex se primario diuinam hanc Poesim commendare, cui maxime propriam esse volunt Platonici πῶς ἀπὸ πλὴθὸς δυνάμειν]. idest magistralem seu doctrinalem virtutem, extrema hac prima Elegia cōuocat iuuentutem Italam & hortatur ad Dauidicos Psalmos, secum decātandos. *Itala tu mecum pubes, &c.* tantum non vsurpans ipsa Poetæ Regij verba: Venite filij audite me, timorem Domini docebo vos. Et hactenus de prima & absolutissima Poetica, quæ est περίηλων ἐπιστήμης, excellentior omni scientia.

Tangit Meronius in Aulæ cap. 6.

Alterum genus Poeticæ est ἐπιστημονικόν, idest ad scientias pertinens, correspondens inferiori, & ignobiliori vitæ. siue habitui animæ, quæ anima à diuina illa vita. siue vnione descendens, seipsam habitat & respicit. κατ' αὐτὴν δὲ πῶς ἐπιστήμωνα, καὶ νοεράν ἐξ ἴψης λαχούσων πῶς ἐκστασιν, καὶ ἐπὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν ἔργων τὴν ἢ λόγων ὑπάρχουσα φιλοσοφίαν, &c. νεύσεως καὶ συμβολῶν ἀρίστων πλήρης. cui proprium est circa scientias, & intellectualem habitum versari, virtutemq. operum, & sermonum vt ilium admirari, &c. plena optimis admonitionibus, & exemplis, huiusmodi sermonum, admonitionumque scitent V R B A N I Poemata.

Tertium Poeseos genus est μιμητικόν imitatione constans correspondens infimæ animæ vitæ, qua respicit corpus, & materiā; hanc Poesim Proclus diuidit in εἰκαστικὴν, idest coniecturalem, & Phantasticam. Illa est, quæ vere imitatur, & exprimit res, vt sunt: Phantastica verò res imitans, & exprimens, non vt sunt, sed vt vulgo videntur esse. σπουδασθε αὖ τις ἔσται ἡβόντων ἀλλ' ἔχουσι ἀκευθῆς, τέλος τε πρῶτα μὲν πῶς ἀκόντων ψυχολογίας. Adumbratio quædam cognitiō existens, siue vmbatica delineatio, non verā & exactā cognitiō, sinem sibi proponens solum delectare: Horatius diuidit Poetas in prodesse, aut delectare volentes, aut simul vtrumque coniungentes; & hos verè ait omne tulisse punctum. Profunt, & delectant tres illi, quos prænominauimus; delectant tantum, vel potius delectare volunt Phantastici, mali imitatores. Aristoteles videtur tantum agnouisse hanc ultimā Poesim imitatricem, quam fecem, siue subsedimentum Homerice poeseos uocat Proclus, nam in sua Poetica dicit: Omnem Poc-

Poesim originem traxisse ab imitando; & subinde diuidens illam secundum proprios mores Poetantium, dicit à grauidioribus siue generosioribus Poetis ortam esse Tragediam, à vilioribus Comœdiam. quæ ἀπὸ χυμῶτα, idest, extremam resonantiam, seu vestigium Homericæ Poeseos nominat Proclus: hæc est ratio cur in hoc tractatu non sequamur Aristotelem: caruit enim diuina illa poesi, quam præcipuè coluit Homerus, & Plato, & primario commendat noster Pontifex; & hæc fortè est causa, cur antiquitas illos diuinos vocat Aristotelem verò *θεομιμίτην*, idest, mirabilem quidem, sed tamen hominem, qui multa te doceat præter pietatem. Vocat igitur ipsius Philosophiam *κακοποιαν*, Theologus Nazianzenus, vt videri debeat Aristoteles respectu Platonis quoad tractatum huius primæ Poeseos. & rerum diuinarum, sophista potius quam philosophus: sed quia non est nostrum inter eos tantas componere lites, qui volet, eo superadeat ipsum Theologum, & Eusebium præparat. 15. sed hoc loco, quia Homerum, & Platonem coniunximus, non visum fuit omittere locum insignem de virorum illorum conformitate, (vt interim dissimulem, quæ scribit Proclus, ne scrinia illius compilare videar) ex Olympiodoro M. S. in Bibliothecis Vaticana, & Barberina: ὁ Πλάτων μέλλον τελευτᾶν εὐτύχων εἶδεν, &c. Plato moriturus somnauit se in Cygnum mutatum, ab vna arbore in aliam incessanter transuolare; & eo modo plurimum negotij aucupibus faceßere, quod somnium Simmias Socraticus exposuit fore, vt difficillimè post mortem suam ab interpretibus intelligeretur: interpretes enim similes esse aucupibus, dum sententias veterum peruestigant; incomprehensibilis est autem Plato, quia & de naturalibus, & moralibus, & Theologicis, & omnino de omnibus, audias ipsum philosophantem; quod, & Homerus facit: dux enim iste animæ dicuntur extitisse *πανεργῆτοι*, idest, capaces omnium scientiarum, ideoque audia vtrumque de omni scibili argumentantem. hæc Olympiodorus.

Corollarium. Memoria iuuanda non inutile fuerit quadruplicem iam dictam Poesim per quatuor Cantores Homericos representare: Demodocus itaque diuinus cantor, quem Musa, Iouis filia, vel Apollo, docuerat, primam, & nobilissimam poesim significet; nam videtur Homerus, illum, quasi sui Vicarium statuere, dum ait, illum oculis quidem fuisse orbatum, sed diuina Musica donatum. Phemius verò Ithacensis Musicus præferat secundam

genus poeseos *δρασημονικόν*. Tertius vero Clytemnestrae ab Aememnone appositus Musicus, imitator bonus, ut videtur, & recta opinione utens *μιμητικός τις ὁς ἔμμεν δὲ δὲν ἄλλῃ χαίρει*, qui Clytemnestram dum vixit, suo carmine ab omni probro compescuit, exhibeat tertium genus poeseos *δρασημονικόν*. Quartus Musicus est Thamyra, siue Thamyris, cui iratae Musae dicuntur musicam, & oculos eripuisse, Phantasticus, & malus imitator, neque opinionem rectam, neque scientiam habens in imitando, & cantans ad delectandum tantum: sub hoc quarto genere continentur Poetae omnes Sotadici, quos detestatur, & damnat Author noster:

Probscelus hanc turpi, &c. Ab pereat castam quisquis, &c.
 Hic obiter notanda, & distinguenda caecitas Demodoci, qui Homerum representat, & caecitas Thamyrae; nam utrumque dicuntur Musae excēcasse; sed Demodoco pro ereptis oculis Musicam ademerunt; Thamyrae vero vna cum oculis Musicam ademerunt: Demodocus, siue Homerus, quia auersis oculis ab omni visibili mentis aciem intenderet in inuisibilem, & vera pulchritudine, fingi tur fuisse caecus: qui enim Homerum reuera caecum fuisse asserunt, videtur mihi insanire: vidit enim quantum vllus vumquam mortalium *πολλὸν ἔδοξε τῶν ἀπερὶ αὐτοῦ, αὐτοὶ μοι δοκοῦσι πῶς διὰ τὴν ἀπὸ πρῶτον, τοσοῦτα ἔδοξε κατὰ τὸν οὐκ ἔδρα ἀνθρώπων πῶς ποτε*. Thamyra sicut caecus mente, qua caecitate laborabant Pharisei. sed utramque hanc caecitatem corporalem, & mentalem aliquanto apertius describit Lucas, egregius utriusque medicus in Euangelio suo cap. vii. Oculi autem illorum, inquit, tenebantur ne eum agnoscerent. Haec est caecitas corporalis, quam deterfit Christus in fractione panis. Aperti sunt oculi eorum, & cognouerunt eum: & ipse euanuit ex oculis eorum, & impedimentum hoc oculorum Poesis Graeca *ἀχλὺς*, siue caliginē. Interpres *ἀόρασιαν*, siue caecitatem: Synesius in hymnis *νέφος ὑλαίων* idest, nubem corpoream. Poeta Latinus noster, nubem vocat. Hanc nubem auferit Venus, idest Deus *ἀπὸ κλάυσε δὲ ὁ Θεὸς τοῦ δὲ θάλαμου Βαλαάμ ἔβλεψεν*, &c. protinus aperuit Dominus oculos Balaam, & vidit, &c.

Adspice namque omnem, quae nunc obducta tuenti
 Mortales hebetat visus tibi, & humida circum
 Caligat, nubem eripiam.

Potuit itaque Aeneas Venerem adspicere in habitu Spartanæ venatricis, quemadmodum Discipuli duo, Christum in habitu peregrini. Postquam vero Venus

auertens rosæ a ceruice refulsit, &c.

Ioann c 9.
 Esai cap 6.

Iliad. 5.
 Æneid. 2.

Num. cap. 22.

Æneid. 2.

Et vera incessu patuit Dea: non amplius potuit videri: sequi-
rur enim:

ille vbi matrem, idest, Deam

Agnouit, tali fugientem est voce secutus.

Fugientem, idest, disparentem, seu euanescentem. sic Euange-
lium: Cognouerunt, inquit, eum, & ipse euauit, &c. Per quæ
innuit Enangelium, & Poesis, Deum *αὐτοαέσωπον*, siue qualis
est non videri corporalibus oculis, sed *μεταβαλλόμενον ἐς αἰδέσθ.*
ἢ ἰδέσθ., idest, assimilatum homini. Cæcitatem mentis ibidem
describit Euangelista: Tunc, inquit, aperuit illis sensum, vt in-
telligerent Scripturas: aperuit, idest, illuminauit. Hæ sunt tene-
bras meas. & alibi: Illumina oculos meos, ne vniquam obdor-
miam, &c. Cæterum dissonantiam Scriptorum circa cæcitatem
Homèri, quam ipsemet videtur non vno loco innuere, videor
ita mihi posse reconciliare: Dico itaque Homerum non cæcū
natum fuisse; nam hoc qui putat, etiam iuxta Velleium, orbis
est omnibus sensibus, sed morbo oculos amississe, cum trajceret
ex Tyrrenia in Cephaleniam, & Ithacam, *μαστρεῖ δὲ καὶ ἐν Τυρ-
ρηνίᾳ Ὀμηροῦ ἀποβαλεῖν εἰς Κεφαλληνίαν, καὶ Ἰθάκην, ὅτε τοῖς ὀφθαλμοῖς
αὐτοῦ διαφωρήνας νοσήσας.* Heraclid. *πρὸς πολιτικῶν*, titulo *Κεφαλη-
νίαν*. *Quærentem viridi, &c.* Poeta noster parturiens diuinum
carmen, aduocat sibi per propropopæam, ipsam Poesim, & indu-
cit quiritantem se tam indignis, modis exceptam fuisse à trivialibus
illis Pseudopoetis, qui vbi vix didicerunt versum com-
ponere, nullam ex Musis inuocant, nisi Eratonem, eamque tra-
ctant non vti Deam, & virginem, sed tamquam meretricem, &
caelestem artem prostituunt venereis, & incestis versibus. Eodē
modo, & nomine Pherecrates Comicus, olim Musicam mulie-
bri cultu, & corpore foede lacerato, vicemque suam apud Iustitiā
grauiter dolentem, in scenam produxerat, vt chromaticos mo-
dulos, ac molles, fractasque vocum flexiones perfringeret. Imita-
tus etiam videtur Auctor noster hoc tropo Boethium, à se ali-
bi laudatum in signum Poetam, Philosophum, & Martyrem, qui
acturus de Consolatione Philosophiæ, eam secum philosophā-
tem inducit. Eadem figura Lucianus lepidè exagitat pseudo-
philosophos, qui sola barba, & pallio philosophabantur, dum
per ipsam Philosophiam ipsos arguit, & condemnat. Apud He-
siodum Dice, siue Iustitia, & ipsa Iouis filia, si quando à violentis
hominibus diuexetur, fingitur apud Iouem patrem de vi iam-
mentari. Et nouissimè Daniel Heinsius (vt enim Aushore,
antiquos legamus cum reuerentia, ita sine inuidia legendi re-

Vide Plutar. de
MUSIC. & Me-
rorum d. cap. 6.

centes) eleganti Græco Ieramate, & epigrammate: Eis τὸ ἔτι φιλosophia τὸ πρῶτον ἰσὸς Μουσῆς ἔ, &c. inducit Philosophiam clarioribus, & contentionibus Sophistarum cruciatam desiderare primos suos parentes, & nutritios Poetas Musæum, Linum, Orpheam, Homerum, Hesiodum, & post illos Parmenidem, Empedoclem, & Melissum, ipsorumque curam vti maxime sibi conuenientem expetere, quod idem Heinsius probat docta Elegia. *Qui putat æternos tantum oblectare Poetas, &c.* ac præcipue Homerum & Hesiodum primos sapientiæ fuisse auctores; Facit itaque cum Pontifice nostro Heinsius, & fere idem dicit; nam ait, philosophandum esse poeticè. Noster vero poetandum esse philosophicè. *Prisca nouem Musas, &c.* Platonicus per Apollinem, mentem mundi; & per Musas sphaerarum mundi, animas intelligunt; hæ nouem animæ, nouem Musæ vocantur, quia dum cælos harmonicè mouent Musicam, pariunt Melodiam, quæ in nouem distributa sonos, octo, scilicet sphaerarum tonos, & vnum omnium concentum, nouem Sirenes Deo canentes producit; vide Ficin. in argum. Ionis Platonicus, vbi ait, Calliope Musa vox est ex omnibus resultans sphaerarum vocibus; præsignauit hoc doctissimus Maro, dum sub nomine Calliopes comprehendit, & inuocat omnes Musas. Vos ò Calliope precor aspirate canenti. Alibi: Nunc age, qui reges Erato. pro, ò Muse: nam alibi, *Quis Deus ò Musæ, &* Pandite nunc Heliconæ Deæ, &c. imitatur. Homerum, & innuit cælestem illam Musicam indiuisibilem, & incessabilem, quam etiam alibi astruit, vbi Poetam Cygnum laudans, canit: *Linguentem terras, & sidera voce sequentem, idest, imitantem: sed enim quia audio cælestem hanc Harmoniam explodi à Peripateticis, visum est non fore alienum ab hoc tractatu me post Illustratissimum, & doctissimū Hadrianorum Ducem Andream, & Matthæum Aquiuuiū nonnihil diffundere, & probare cælestium orbium diuinum hoc melos, non solis Pythagoreis exaudium fuisse. Deus itaque non solum natura Musicus est, imo* *μουσικός, idest, auctor omnis harmoniæ, quem vulgo Componistam vocent, quo super vide Trismegistum sublime volantem, & canentem, sed etiam harmonicè cuncta composuit, & harmonicam vniuersi conspirationem conseruat, mundum, Theologum in Areopagitam. Mundus totus est harmonia.*

Vide Meron.
in Aula cap 6.

Afferit hic Samius post docta silentia Iustri
Pythagoras, solidum princeps, quod Musica mundum
Temperet, & cæcis concentum reddat ab astris,

Signa-

Signaque Zodiacos quæ cir cufus axe fupremo
Terna quater retinet proprio non currere motu
Æquis inter fe fpatijs tamen effe locata
Fixæque fignifero pariter quoque cernua ferri .

Ecce Muficam ab orbe fignifero , quam poft Pythagoram
afferit Sidonius, fi non ex fono, faltem ex poftitu & ordine pro-
fequitur idem Muficam Planetarum .

Precipuumque etiam feptem vaga fidera canum
Hinc dare perfectus numerus quod vterque habeatur ,
Hoc numero affirmans hoc ordine cuncta rotari .

Hæ funt feptem illæ ftellæ quas infimul harmoniam vocat
Pymander, quas totidem effe Mufas docta credebat antiquitas,
quæ interuallis imparibus fed proportione tamen rata inter-
ftinctis, fonum edant admirabilem . Sed quare hæ Mufæ non
feriunt aures neftras? vt refpondeam Epicureis reclamanti-
bus, dico quemadmodum fapientia non videtur nifi ab ijs qui
diligunt eam, ita hanc harmoniã non exaudiri nifi ab ijs, qui
habent aures eam audiendi: omnes enim aures habemus, fed
pauci admodum habemus aures audiendi diuina, quales defi-
derabat vitæ Magifter in Euangelio; qui habet aures, inquit,
audiendi audiat, quod alibi vocat, capere verbum . animalis
homo nõ percipit quæ funt fpiritus: fultitia enim eft illi, inha-
biles funt huic harmoniæ percipiendæ omnes voluptuarij, facti
ipfi ficut equus & mulus quibus non eft inrellctus, animæ
cæleftes capiunt tantum & tam dulcem fonum, qualis erat Sci-
pionis, qualis erat Iofephi Patriarchæ, Danielis & fimilium;
huiusmodi puris & leuibus animis in fomnis obuerrantur fepif-
fimæ diuinationes, prophetiæ, & mufica cæleftis. Vid. Ælian.
lib. 3. Var. hiftor. 10. & Ficin. epiftolar. lib. 1. de diuinatione & di-
uinitate animæ . Tenuis autem admodum & exilis fonus cæle-
ftis illius muficæ ad nos pertingit, quæ voce fua prouocat &
admonet animas, quarum aures oblitæ & fupatæ funt multis
obturamentis & affectionibus carnalibus, non cereis, vt rectè
reftituit scopulofum hunc de Sirenum cantu Plutarchi locum
Lucas Holftenius Eminentiffimi Cardinalis Batherini Biblio-
thecarius & bibliotheca ἡμῶν. Obturamenta illa aurium inter-
narum Trimegiftus vocat ἀγνοίας ὑμασμα, σκοτεινὸν πέδιλον . i. igno-
rantie velum, tenebrofum viuarium . i. corpus noftrum . Disci-
pulus dilectus vocat tenebras. Cebes, ignorantia. Sapiens, fasci-
nationem intellectus. Plato, fpeciofa inlaruam; alius, ἐξ ἡμῶν πολὺ,
vehe-

1. Cor. 2.

Vid. Cicer. d.
fonna. Scipion.In not. ad fen-
tèc. Demophan.

vehemens fluentum. Hæc omnia nominibus variantia vnum, & idem sunt, id est, concupiscentia carnis, & concupiscentia oculorum, & superbia vitæ; quæ tria quasi sonorum, & vorticofum, aliquod flumen plerisque omnes mortales ita vel impetu suo rapiunt, vel fragore obtundunt; sicut in illis, vbi Nilus ad illa quæ Catadupa nominatur præcipitat ex altissimis montibus, ea gens, quæ illum locum accolit, propter magnitudinem sonitus, sensu audiendi caret. Sed iam dissimulatis Pythagoreis, & Platoniceis, ad vocem huic Musicæ testem irrefragabilem; is erit supremus omnium, & independens Musurgus, qui inducitur feruum suum Iobum sic interrogans in diuina Poesi. Quis enarrabit cælorum rationem, & concentum cæli quis dormire faciet? vbi Glossa. S. in Biblijs Sixti V. Rom. *κα ὄργανα ἕσαντο τῆς κοσμήσεως*, rescribe vna litera mutata, *κοιμήσεως*. Organa cæli interpretis, quem oportuit non solum fuisse doctissimum, sed etiam diuinum; apage igitur vt obiter hoc addam omnes interpretes nouos: linquuntur enim duobus, antiquitate, & pietate; per illam non potuerunt uidisse, quæ ille viderat & quia vt plurimum carent verapietate, non possunt esse idonei rerum diuinarum interpretes, secundum Ionem Platonicum, & Thaumaturgum *τίς γὰρ αὐτῆς δυνάμεως δὲ ἐξερρηδύσει τε ἡ ἀκροαμένοις ἐξερρηδύσει*. Oporteret eandem virtutem habere Prophetam, & Prophetæ auditorem: non enim capiet Prophetam, qui non habuerit eundem spiritum, vide Thaumaturg. in laude Origenis.

Afferat cælesti hac Musica, quam idem Iobus alibi vocat, carmina in nocte; alibi astra matutina, & iubilantes omnes filios Dei, descendit Sydonius noster ab astris ad elementa, & probat inibi perfectum esse quadriuocem hymnum:

Harmoniam dicens etiam, quod quatuor istis

Sic fcedant elementa modis, &c.

Hinc fieri vt terram leuior superemictet vnda,

Altior ijs quoque sit qui purior eminet aer, &c.

Elementarem etiam hanc Musicam *πῶς ἐν ἀλλήλοις τῆς σοιχείων ἀρμονίαν ἀσύγχωτον* vocat Areopagita. Pythagorei hausserunt ex Sacris litteris (Pythagoram enim, Homerum, & Platonem libros sacros legisse, aut audivisse afferunt Clemens Alexandrinus, & Gregor. Nazianz.) Sapientiæ vlt. In se enim elementa dum conuertuntur sicut in organo qualitatis sonus immutatur, & omnia suum sonum custodiunt *ἢ ἑαυτῶν, ὅτι τὰ σοιχεία ἰσθαμιζόμενα, ὡς ὅτι ἐν ἑαυτῶν ἐπιγίγνεται τὸ ῥιθμὸν τὸ ὄνομα διαλλάσσουσι, πάντοτε μόνοντι ἢ γὰρ*. Mundus etiam minor, id est, homo, musicè compositus

fitus est totus: siue enim consideres ipsum quoad animam simul & corpus, nihil aliud est homo, quam *ὅλον ὄργανον ὄργανον*, organum, siue, vt vertit Holstenius, Instrumentum ossium, vbi ossa, corpus: organum vero animam significat. Nam quemadmodum mutum est organum absque spiritu, ita corpus nostrum mortuum absque anima. si separatim animam consideres, inuenies esse tripartitam; prima pars est rationalis, alia exarscentia, vel irritabilis inertia, & infima est appetitus, vel cupiditas. His tribus partibus tamquam totidem chordis dissonantibus, cum videlicet ratio vel incenditur ab ira, vel mollitur voluptate, suboritur ægritudo animæ, inualentiaque, & foeditas, vt vocant Platonici: vt nostri, peccatum. si corpus consideres sensibile, & illud harmonicum est, compositum ex quatuor elementis, veluti totidem sonis, quorum discordia morbum: defectus vero mortem, siue, vt Christus vocat, somnum: vt Maro, silentium adfert nobili huic citharæ, id est corpori, vt interpretatur Athanasius, & Cyrillus istud Psalmi, Confitebor tibi in cythara, &c. Sed vt præcidam, potius quam detexam Platonice, siue Pythagoricam hanc Musicam, quidquid in supernis, siue terrenis rebus conuenienter secundum auctoris sui dispositionem geritur, ab hac disciplina non refertur exceptum.

Et sic quidem Pythagorici, & Platonici interpretabantur Musas, sublimiter illi quidem, & symbolicè more suo, vt omnia: sed enim quia illa percipi non possunt, nisi puræ mentis oculis, & auribus, & pauci admodum sint huiusmodi mortalium, accidebat, vt paucorum etiam fieret illa doctrina: noster itaque Vates, quasi iam tum Apostolico Throno destinatus, & ea propter volens non paucis, sed plurimis, atque adeo omnibus prodesse, tamquam omnium debito, ut omnes lucrifaceret, mediocritatem præfert in omnibus. Mutarum chorum locat non in astris, vt Pythagorici: nec humi, vt vulgus, sed in monte. Fabulas Poetarum non omnes admittit, sed selectas. Materiam Poetandi non quamlibet facit, sed sacram; & tandem seipsum iuuentuti proponit in exemplum, & ita finit præludium.

Difficultatem assequendæ Poeseos, & raritatem Poetarum significat Pontifex in his verbis: *In vertice montis, &c. Præruptus quid apex montis, &c. Per iuga difficilem, &c.* paucissimi sanè mortales superauerunt hunc montem, Maro noster vnicum nominat Gallum:

Aonas in montes, vt duxerit vna sororum,
Vtque viro Phœbi chorus assurrexerit omnis
Requit Maro virum doctum, & ductum a Deo, & insuper
vita,

vid. Cassiod.
de Musica. c. 1.

vita, & carmine dignum consortio Deorum; cui omnis chorus Musarum, id est, diuinarum, humanarumq. scientiarum affluere non cunctetur. Amolitur itaque à se nomen Poetae moralissimus noster Flaccus, & cedit illud viro, *cui mens sit diuini-
nior, osq; magna sonaturus*. id est, ingenio, & arte absolutissimum; Persius negat se in bicipiti somniasse Parnasso, vt Poeta prodiret: & merito, melior est enim Philosophus, quam Poeta, vel Satyricus. Iuuenalis vero melior ipso Poeta, neque melior Satyricus (Satyrici enim nomen soli Horatio rectè tribuit Hésius) ait, se Vatem egregium, tantum mente sentire, sed digito, vel nomine nō posse mōstrare, quale de Oratore suo dicit Tullius. Ego vero addo Poeticen difficiliorem esse Oratoria, quia Poeta potest etiam esse Orator, non contra. Nobilior est Poetice Historia. *Φιλοσοφώτερον ἢ Καυδωδέτερον πεινας ἰσοκλίας ἔστιν*. ex ratione ibidem ascripta per Peripateticum.

De Poet. c. 9.

Per praruptum itaq. Parnassi vèrticem innuit Pontifex dignitatem, raritatemq. diuinæ Poeseos, *ἡ δὲ*, vt ait Theologus Nazianzenus in negotio nō valde dissimili, *ἡ ἀσθένεια ἢ ἀξιομύμων ἢ τῆς χαλιβόρας ἵππου*. propter eorum ascensionem, atque à terra subuectionem, qui accepturi sunt, & dignandi tam sublimi dono: nisi enim Deus ad illos descēderit, & ipsi ærumnosa virtute à terra ascenderint, non potest fieri tam excellentis boni communicatio. Iamq. liceat mihi propter mentionē mōtis, ad Moyseis ascensum alludere: & cūr non liceat, cum faciat illum ducentem Poematum suorum Vates noster: *Sit mihi*, inquit, *dux Moses*, &c. recte proponit sibi virorū omnium mitissimum, & sapientissimum: mitissimum, vt innuat Poetas debere esse sanctos: sapientissimum, quia non liceat medicis scribis esse Poetis. Moyses itaque non solus montem ascendit, sed solus nubem intrauit, & colūcutus est Deo. Ascendit & Aaron, sed māsit extra nubem: ascendit Nadab, Abiud, aut alij ex senioribus, sed illi adhuc remotiores à nube; profanum vero vulgus, & animalia bruta, infra, & longe à monte, representat Moyses, qui solus nubem intrauit, perfectū Poetam, reliqui iuxta gradus, mediocres poetas: vulgus vero, & animalia muta, Soradicos, siue Pescenninos, & scurriles omnes Poetas, quos pluribus hic abominatur, & arcet à Sacro hoc monte Pontifex; Inter Hebræos itaque tunc temporis vnicus Poeta Moyses: inter Græcos vnicus Homerus nubem intrauit, pauci montem ascenderunt, de quibus canit, & distinguit Romana lyra:

Columell. de
Re Rust. in
prizat.

Non si priores Mæonijs tenet
Sedes Homerus, Pindaricæ latent

Cæque,

Cœque, & Alcei minaces
Stefichorique graues Camenæ;
Nec si quid olim lusit Anacreon, &c.

Ecce tibi simili plane ordine, in nube Homerus. Pindarus, & alij in monte, sed extra nubem; infimi vero ad pedem montis Anacreon, & Sappho, cum impuris suis amoribus Inter nouissimi sæculi Poetas solum Musurum Cretensem aliquid vidisse in Poetica scribit Heinſius, idque rectè: natio enim illa simul atque deseruit prædictum à diuino Marone *Capitoli immobile saxum*. idest. Romanæ fidei, & Ecclesiæ petram; instabilis facta est, & non solum cum Vrbe Regia. Imperatorem. Imperium, & libertatem, sed insuper sapientiam, intellectum. scientiam, & Poeticam amiserunt, iustissima Dei ultione: sunt enim hæc omnia dona Sancti Spiritus, cuius ipsi à Patre, & Filio processionem negant.

Latinorum Poetarum Maro vnicus nubem intrauit, equalis in Æneide Homero, non suo, sed aliorum iudicio: in Georgicis vero Hesiodum longe præcurrit in Bucolicis Theocritum equiparauerat, nisi Græcæ lingvæ genio, & dulcedine, vinceretur: trium verò characterum diuersitate, & ἀειρωι in omnes superauit. Hæc pauca visum fuit de Poetices excellentia perstringere, vt desinant a modò vulgares illam contemnere, medioeres sperare, primi deserere. Sed querat fortasse aliquis, cur Auctor noster Moysen sibi potius, quam Pindarum, Theocritum, Horatium, Virgilium, vel alium quempiam, quos imitatus est, præscribat? non sine augurio id factum est: Moysen enim, & Dauidem nominatim sibi in carmine duces proponit, quasi vaticinans se etiam olim illos in Christi Ecclesia representaturum, quod ipsum iam feliciter facit annum decimum octauum, idque ne sorte mirum cuiquam videatur, comperiet hoc eodem volumine, Pontificem nostrum. Francisco fratris filio, non obscure puram prædiuinasse, tanta est cognatio Poeseos, & Vaticinij, vt ibidem probabitur.

Virginis hanc Daphnes fabula, &c.

In materia fabularum Auctor noster iterum fecat viam mediam: neque enim omnes indistinctè admittit, neque omnes rejicit, imitans Doctorem Gentium. qui, vt ait Clemens Alexandrinus, etiam Græcorum prophens aliquid veritatis tribuebat, neq. dum aliorum salutem adiumento esset, Poetarum versus ad disputandum adhibere verebatur. Rejicit itaque, & damnat omnes illas fabulas, quas Flaccus noster vocat,

In Præfat.
Pepli.

9. Æneid.

Vid. inf. de S.
Petro.

Vid. Horat. In.
Itinarian. in præ.
fat. Ag. Cœcil.
Florent.

Page 173 a edit

hic *speciosum corticem*, & *concham*. Proclus, πῶς ἐν τοῖς συμβέ-
 λους τούτοις διακρυπτομένην ὡσπερ προκλυμματα διαείας. Sallustius :
 προκλυμματα, & velamenta. Proclus φαινόμενα ὡραπατάματα ἢ
 ἀφανῶν τοῖς πολλοῖς, ἢ ἀγνώστων διασημάτων. Tegmenta apparentia co-
 gitationum vulgo non apparentium, & incognitarum : hæc
 omnia significant, mysticam esse poesim, neque esse literæ
 immorandum, sed sensum excutiendum, iuxta diuinum
 Arcopagitam : & vt Noster hic, non esse *concham curandam*,
 sed *frangendam*, siquidem *inuenturus sis gemmas*. Rationem
 dat Proclus : ἢ γὰρ εὐπολῆς αὐτῆς ἐπαφῆ τις ἐνδον διακρυπτομένης μυσ-
 τῆς ἀληθείας ἐκ ἀπιδραματίας. superficialium enim Poetices sur-
 dium latentem intus mysticam eius veritatem non assequitur.
 Hoc non intelligentes infelices quidam, & præposteri huius
 æui Poetastri: non enim Poetæ quando volunt pangere versū
 Græcū, vel Latinū, corradūt vndiq. & infarciūt suis nugis ab-
 strusissima quæq. & obsoletissima vocabula, putantes se re ma-
 gnam præstitisse, si imposuerint Tironibus necessitatem Lexici
 consulēdi: sed nō ita est, ὡς ὅτι, nō, inquā, in verbis, sed in sensu
 cōsistit obscuritas illa Poetica: quid enim est simplicius Home-
 ro, & Virgilio, & Poesi Barberina, si verba spectes? sin autem
 πῶς ἰσχυροῖαν, id est, sensum mysticum, nihil ἀπαρχικώτερον subli-
 mius. Quare autem omnes, qui de diuinis rebus tractarunt, tā
 Barbari, quam Græci, rerum quidem principia occultauerunt,
 veritatem autem ænigmaticis signis ac symbolis allegorijs itē,
 & metaphoris, & quibusdam talibus tropis, modisq. tradiderūt;
 cuiusmodi sunt etiam apud Græcos oracula? Quare etiā Poete
 qui à Prophetis didicere Theologiam per arcana sensa multa
 philosophentur? responderet Clemens; ὅπως εἰς πῶς ἢ αὐτῶν γυμίων
 ἐννοίαν ἢ ζήτησις παρεδύσα ἐπὶ πῶς ἔννοιαν τῆς ἀληθείας ἀπὸ δεισμῆ: vt
 ænigmatum sensum subiens inquisitio ad inueniendam cōni-
 tatur veritatem: hinc & nostra Fides Apostolo: *διανακρυμμένη ἐν*
μυστηρίῳ. Ina, inquit idem, *ζητητικοῖς ἐπαρχοῖς μὲν ἐν προσοχρυστήμοσι ἀφ'*
τῆς ἴσοσυνθεῖων λόγων διείρησι Dei sapientia, iuxta Apostolum, est in
 mysterio abscondita, vt inquit Clemens, continenter inquirā-
 mus, & inuigilemus nostre salutis. adde his Patrem Vigerium ἐ
 Societate Calvinomastige per Galliam in not. ad Euseb. d. præ-
 parat. Grauiorem, & veriozem, meo iudicio, reddit huius ob-
 scuritatē rationem, magnus in Theologia Basilius: In scriptu-
 ris, inquit, Deus studio voluit esse obscuritatem, ad vtilitatem
 mentis humanæ, ad excitandum dictæ mentis virtutem, & ef-
 ficaciam, primum quidem, vt his occupata à deterioribus auo-
 caretur: Deinde, quod quæ labore parata sunt, ea nescio quo

1. Cor. 2.

Lib. 12. c. 9.

in Esai. c. 1.

pacto magis amantur, queque longo tempore acquiruntur,
 constantius permanent: porro, que facile parantur, his non,
 perinde auidè fruimur. *Διατηρόντες δὲ ἢ τῶ χειρὶν παρῶν, ἢ
 ἡδύμας οὐλακῶν ἀξιωματῶν τοῖς ἔχουσιν*, negligitur enim rerū obuiarum
 copia, neque vlla custodia dignas ducit, qui possidet. Hęc
 secunda ratio videtur mihi altius petita, ex præparatione,
 videlicet, primi nōstri parentis, qui cum vellet omnia scire,
 & obtinere, priuatus est non solum omnibus gratuitis, sed etiā
 Iesus in naturalibus, adeo quod ne quidem suum potuerit fa-
 cere panem sine multo sudore: In sudore, inquit, tuo, vesceris
 pane tuo. Nihil igitur verè nostrum fit absque nostro labo-
 re, ne quidem panis: quod confirmans Apostolus, Qui non
 laborat, ait, non manducet. Secunda hęc Basilij ratio manife-
 stè probata est in Dauide, & filio eius Salomone: Sapientia
 enim, que magno steterat Dauidi, quam noctibus, & diebus,
 quam tot annis, laboribus, & tentationibus exercuerat, & affe-
 ctus fuerat, permansit ipsi, constanter vsq; ad mortem, adeo vt
 eandem moriens filio suo Salomoni pluribus commendaret.
 Sapientia verò, licet maior Salomoni à Deo data, breui ipsum
 deseruit, quia fuerat illam sine laboribus affectus, vna scilicet,
 oratione, in visione.

Ætas posterior spreuit. &c.

Iisdem verbis Proclus: *οἱ δὲ αἰτ' τῶ ζῆτῶν πῶ ἐν αὐτοῖς ἀκρίβεια,
 τῶ προχῆματ μίνω χῶν) τῶ μυθικῶν πλασματῶν*. Hi verò, inquit,
 idest, ætas posterior, cum deberent querere latentem in ijs ve-
 ritatem, vtuntur solo velo, siue inuolucro poeticarum fictio-
 num: *Quæ tecta latebant*, Proclo est, *ἡ σπουδαίην ἀλυσία*, *extera*
 vocat Pontifex que Proclus *πρόχημα*. In tractatu fabularum
 multus est Proclus, vt defendat omnem homericam *μυθολογίαν*,
 conaturque etiam Martis adulterium, & similia physiologicè
 explicare, negat tamen huiusmodi fabulas iuuentuti esse scri-
 ptas, vel aliter conuenire, hac vera Platonica ratione: *ὁ δὲ νέος
 ἢ χ' ἰός τε κέλευν ὁ, π τε κούνοια ἢ ὁ μί'*: nescit iuuenis iudicare,
 latentem allegorię sensum, & quidquid in illa ætate opinio-
 ne apprehenderit, retinet pertinacissimè, & ea propter dili-
 gentissimè obseruandum, vt iuuentuti non proponantur fa-
 bule, nisi illę solę, que ad virtutem ducunt. Hac eadem ra-
 tione Pontifex amandat omnes obscenas fabulas; quia,
hinc iuuenes, inquit, *proni in prauitatem*, &c. Fabule enim illę
 pridem explosę fuerant à Republica Platonica, & Romana;
 præterea ne commodam quidem physiologiam, aut allego-
 riam

riam inde exculpi posse docent Athenagoras legatione obita pro Christianis, & Iustinus Martyr non vno loco. Fabulis vero illis, quas vocat Proclus *ἑλληστικὰ μῦθον* *ἡθικὰ καὶ διδακτικὰ πρὸς ἀρετὴν*, que aptissime conficte sunt ad virtutem, quam dextrè vtatur Pontifex vt v.g. in Andromedæ liberatione, Proserpine raptu, Antei & Herculis pugna, Herculis biuio, in Circe. labyrintho, & alijs pluribus patebit suis locis. In hoc ipso operis preludio proponitur fabula Orphei & Eurydices, tamquam in antecessum & exemplum, vt doceat Auctor per explicationem *ἑρμηνείας* siue sensus mystici, quomodo sit pietas & veritas ex prophanis erueuda non enim sacra solum pagina (vt verè infra canit Barberina lyra).

Difsectis ducit tenebris virtutis ad eadem

Sed rima lucis ignea

Pierijs umbras inter se prodit ab antris

Regens pedum vestigia.

Et fabulam quidem ipsam nemo tibi canet elegantius nostro Marone. quoad sensum anagogicum Vates noster etiam hic mediocritatem tenet, secutus rationem Nazianzeni, & Eurydices nostram interpretatur dilectam cuiusque animam. hæc anima dum viuimus non Auerni antro, sed corpori nostro, vti tenebroso carceri mancipatur quem corporeum carcerem propriissime describit Trismegistus c. 7. & Nazianz. orat. 16. Duplices autem sunt anime nostre tenebrę, peccatum & ignorantia. per, *tenebras mentis*, innuit Noster, ignorantiam: per, *fontes scelerum*, peccata. Hoc in carcere & his plus quam Ægyptiacis tenebris oppressa mens nostra suspirat ad inuisibilem suum solem Deum sed enim carcer hic non panditur ad septichordam Orphei Citharam, sed per concentum & exercitium virtutum septem, id est omnium, vel totius virtutis, nam vt vnica est ad illam via. ita & virtus est vnica, licet in multas partes secetur, *μία ἡ δὲ καὶ εἰς πολλὰ ἔκκεται*. De numero septenario plene scribere res esset ingentis voluminis, neque huius loci, vt tamen aliquid dicam de ratione citharę Orphicę, quam alludit Maronis fistula disparibus septem compacta cicutis. vide Pancirol. in Thesaurō. lib. 2. c. 94. & Fabij Paulini Hebdomadas.

Non Acherontis furijs &c. homo subito atque peccauit, sentit peccati poenam, hæc est prima vltio, Quod se iudice nemo nocens absoluitur: Furie hæc interne sunt similes Acherontis. Quos diri conscia facti mens habet attonitos &c.

poena

Vid. not. ibid.

128-275.

Georgicor. 4.

O. or. 42

Nazian. Orat. 23.

Cap. in Ref. **poena hæc similis est infernali Poena autem vehemens, ac multo sæuior illis. Quas aut Cæditius, &c. Notabilis est Tex. lxx.**
 Vide Io à Iesu Maria in Threa. **in Threris Hieremiæ, παρ᾽ ἑπιπράγους παρεπιπράγους, exacerbans exacerbata sum, quasi diceret anima: Ego te Domine non tam cito exacerbauis, quin simul exacerbata sim: tu enim offendi nõ potes; ego vero in te petram viuam incurres, adeo offensa sum, vt nisi, à te solo sanari non possim. Poena hæc cauteriatæ conscientia, etiam iuxta Ethniccs, superat omnem poenam corporalem. Demophilus in sentent. interprete Holstenio, Homo iniquus maiora perpetuitur mala dum cadatur verberibus. Polyb. in. select. εἰς τὴν γὰρ ἕνωσιν ἔτι μάλιστα ἐστὶ φοβὸς τοῦ ἔτι κατ᾽ ἄλλοθεν εἶναι ὡς ἢ σωτῆρος ἢ κατωκόου ἐν ταῖς ἐνδοσίων ψυχαῖς. Nullus est telitis tā terribilis, neque accusator tam infestus, quam est conscientia, quæ in nobis inhabitat: Eæ sunt poenæ, inquit Tullius, quæ sunt solæ hominum sceleri à Dijs immortalibus constitutæ, nam corporis quidem nostri infirmitas multos subit casus, per seipsum denique corpus tenuissima de causa sæpe conficitur, Deorum tela in impiorum mentibus figuntur. Hic metus noster est aduerfarius perpetuus, vsque ad Dei tribunal. Athanasius quæst. 26. sed hoc magis est, quod non solum scelus patratum, sed etiam conceptum torquet conscientiam: notabile exemplum citat Iuuenalis, ex Herodoto:**

Pag. 41.

De arusp. resp.

S Macar. ho.

25 Pag. 93.

Sat ead.

Vide Calcol

lat. 1 c. 1. & sequen.

Æneid. 11.

Vid ad Confilium precedat apus, &c.

Spartano cuidam respondit Pythia Vates, &c.
 Sacer Textus refert Cainum concepto iam fratricidio fuisse, cruciatum. Quare iratus es, inquit Dominus, & quare concidit vultus tuus? numquid si bene egeris recipies? idest, continuo frueris bonæ conscientia: pace: sin autem malè. statim in foribus peccatum aderit, idest, simul cum ipso peccato, peccati poenas, tristitia mortem operans, atque adeo ipse infernus: hæc fuga, & tremor malæ conscientia post malefactum, metus adeo homini proprius est, vt etiam illum brutis ascribat Poësis Latina post Homer.

Ac velut ille prius, quàm tela inimica sequantur.
 Continuo in montes sese auis abdidit altos
 Occiso pastore lupus magnouæ iuuenco.
 Conscius audacis facti, &c.

Hanc animæ peccatricis sollicitudinem, & orci assidua metù vt ait Pontifex, nemo propius, propriusque expressit Hierocle aureorum Pythagoræ versum aureo interprete: εἰς αἰδοῦναι ἡ σὺ γὰρ ὡς ἴσος ἢ σωτῆρος ἐλκόμενον σφραγίσαι πᾶσι ψυχῶν ἐξ ἑσθλῶν

ὅτι τὰ ἐν ἡμῶν κολασίαι; Si admissorum conscientia in eorum sensum pertrahatur, animo distorqueri, & pœnas inferni metuere. Hunc metum deo exaggerat, vt agat peccatorem in tantam impietatem, vt optet animam sibi esse mortalem, vt effugiat iudicij pœnas. ἡ ἐβλέπευ γὰρ ὁ κἀκὸς ἀδάματον ἢ πῦρ αἰὲς ἔφυζεν, ἵνα μὴ λυπηθῆναι πτωρῶν. Vbi etiam adfruit Sacramentū Pœnitentiæ, idest, secundam post naufragium tabulam, & necessarium relapsis Sacramentum, vt definit Pater Canisius ē Societate Lutheromastige per Germaniam.

Hanc Erebi ē septo, &c. sed miseram Eurydicen, siue animā nostram clausam tam tetro carcere tam altis immerfam tenebris, tantis tormentis, vt illa, προῖμεν ἢ ἐκείθιν κολάσω. præludij æterni supplicij vocet Theologus, illigatam, quomodo eripiamus? duas alas miseræ huic animæ subministrat Dædalus in Theologia Gregorius: has alas alibi vocat λόγον ἢ θεωρίαν, rationem, & meditationem: alibi θεωρίαν ἢ θεωρεῖν, contemplationē, & actionem: meditatio enim supra accipitur pro actione, iuxta Psalmist: In lege eius meditabitur die, ac nocte idest, iuxta Paraphrasim Poetæ nostri: *Iussa Dei meditans capefferet*. Iussa capeffere, Virgilio est, iussa exequi. Quomodo dilexi legem tuam Domine, tota die meditatio in ea est, idest, vt ipse Propheta eodem Psalmo: Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas, &c. Vates noster has eandem alas animæ attribuit, Rationem, in verbis:

Non citharæ plectro, sed ratione vocat.

Meditationem legis, siue actionem, in verbis:

Aemula virtutum septem vis consona chordis.

Vis, siue exercitium septem, idest, omnium virtutum (nam numerus ille vniuersitatem significat) non consistit in verbis, sed, vt Paulus vocat ἐργον ἢ ἔργον: in opere, inquit, & virtute est regnum Dei, non in sermone: idest, Christianismus consistit in operibus, & non in nomine. His itaque alis subuecta anima nostra perrumpit materiam, solutaque hac carnali, siue nube, siue obuelatione, coniungitur Deo & purissimæ luci, quantum naturæ humanæ datum est commiscetur. Sed operæ est ipsum Theologum audire: ὅπνι μὲν οὐδ' ἔξῃ: ἄλλοτε δια' λόγου ἢ θεωρίας διαχρόνῃ πῶ ἕλλω, ἢ τὸ σαρκικὸν τῶτο εἶτε νόθος καὶ λόγος, εἶτε προκάλυμμα. Θεοῦ συγγενίδος ἢ πῶ ἀνεσιθισαίτω φωνὴ κερθλῆναι καὶ δόσον ἐφικτὸν ἀδραπὴν φύσει, μακρῶν ἔτ' ἔτ', &c. πῶ ἕλλω. Καρκικὸν νόθος. προκάλυμμα. Noster, *Corporis carcerem*. *Caliginem culpæ* vocat. φωνὴ κερθλῆναι, vertit, *Luce frui*. φερθλῆναι φωνὴ κερθλῆναι.

Syne-

1. Cor. 4.

Synefius in hymnis: progenitrici luci misceri. Hanc hominis cum Deo coniunctionem, idest, beatitudinem, diuinè expressit ante Gregorium, Sallustius prædictus pag. 94. Et quod mireris magis, ibidem Christi mediatoris Dei & hominum immolationem fuisse necessariam ad hanc beatitudinem *divinam*. i. prædiuinat. de quo infra de Christo crucifixo. ad verba: *Mors tua vita mihi est, &c. Fictos qui coluere Deos, &c.* sub hoc hemistichio Auctor noster rejicit poetas omnes Sotadicos, quicumque ante Christi natiuitatem lubricè scripserunt. horum partem aliquam citat Præceptor amoris, & simul ipsemet sua & illorum cedit vineta.

Eloquar inuitus, inquit, teneros ne tange Poetas
Submoueo dotes impius ipse meas, &c.

Damnantur itaque Ouidius, Tibullus, Propertius Latini; quibus adde Martialem, Catullum.

Græcorum quorum meminit ipse Naso Callimachi, Philetæ, Sapphus, Anacreontis pauca vel nulla supersunt. Anacreontem conatur eximere hoc Catalogo Ælianus. dicens illum amasse Socraticè, id est, per pulchritudinem corporis admiratum fuisse animæ pulchritudinem. Sed ne forte cuiquam obrepat cum sua eloquentia Ælianus, præstat audire ipsum Anacreontem, suo se ore condemnantem. *Ἀνακρέοντα γυνὴ ἔρωτηθέντα φασὶ διαπύ. ἐκ εἰς θεοῦ γράφει ὑμνοῦ, ἀλλ' εἰς παιδίας; ἐνταῦθα δὲ τῶν ἡμῶν θεοὶ εἰσι.* Anacreon te aiunt interrogatū cur non Deos potius quam pueros hymnis suis celebraret, respondisse, quia hi nostri Dissunt; ibi n. oræ pretium erit legere doctissimi commentatorem, qui alios quosdam enumerat & concludit: *ὅτι οὐδὲ πῦλιν ἔρωτ' ἔω τοῖς λευκοῖς ἢ τῶν πνευματικῶν ἑπιπέδῳ ἀμύμων ὁ λόγος.* perstringens ipsum Pindarum, nominans autem Alcæum, cuius aureum plectrum tam impensè admiratus & imitatus est Flaccus noster, videtur & ipse includendus esse huic ludo, quod neque ipse inficiabitur, vel propter Ligurinum, *ἢ αὐτῶν ἔρωτ' ἔω τῶν γυναικῶν ἢ ἔρωτ'.* Interea quasi insensibiliter senis huius lyr. ci delirantis confessio liberauit me onere probandi Poetas huiusmodi omnes Sotadicos siue Venereros esse idololatrias, vt subijcit Pontifex. *Cultores addunt Veneri &c. Carmina perque manus &c. sunt statuae &c.* Et apertius in 1 & 2. Odarum hetruscicarum. *Fav' idololatra di terreno oggetto:* quæ enim est differentia veterum illorum quibus Israelitæ conserauerunt sibi vitulum aureum:

Lib. 9. Var

Pind. Schol.
Isthmior. 2. in
princip.

Ἰστοί οἱ θεοὶ σου Ἰσραήλ . & Anacreontis : οὗτοι ἡμεῖς θεοὶ εἰσιν .

Nomine posthabito Christi, ritumque piorum, &c.

Transit iam ad pseudochristianos Poetas voluptarios, quos nō potuit iustiore, neque grauiore obiurgatione incescere Auctor noster, quam si obijceret illis neglectum Christi nomen, & ritum piorum; Per *Christi nomen*, fidem Christianā, per *ritum piorum*, opera Christiana intelligit: ritus significat consuetudinē, mores, officii, Virg. Teutonico ritu soliti torquere cateias, idest, Teutonum more, & telis pugnare. *Piorum*, *Æncid. 8.* Idest, Christianorum. Paulinus:

Pietas abesse Christiano, qui potest?

Namque argumentum mutuum est

Pietatis, esse Christianum: & impij

Non esse Christo subditum.

Coniugit itaque vtrumq. Apostolicus Vates, & *nomen Christi* idest fidem, & *ritum piorum* idest, opera; vt indicet se Christianum non agnoscere per solam fidem, neque per sola opera sed per fidem operibus animatam. Dei Filius, inquit, diuine S. Macarius cognominatus est Christus, idest, Vnctus, vt eodem oleo, quo ipse vnctus est, nos etiam vncti fiamus Christi, eiusdem, vt ita dicam, substantiæ, vniusq. corporis, idest, diuine, vt ait Princeps Apostolorum, consortes naturæ. Magnum est mysterium Christianismus, magna dignitas, cui nihil potest comparari: ideoq. Pontifex monet hominem Christianum in verbis, *Nomine posthabito Christi*: vt memor tanti nominis, nihil illo indignum committat, q. d. dicti Macarij verbis:

Homil. 45.

Agnosce nobilitatem tuam, te vocatum esse ad regiam dignitatem, genus electum, sacerdotium, & gentem sanctam. Ne tamen in solo nomine Christianus acquiesceret, subiungit, & requirit *ritum piorum*, idest opera sancta. Oleum illud, siue vntionem, à qua Christiani, idest, vncti, vocamur, gloriam, & quietem portendere, sed magno præuio labore; ne quidem

Homil. 57.

Gentiles ignorauerunt: Cum itaque in castris Alexandri Macedonis Fons olei erupisset, responderunt Vates, *εὐδὴς μοι σπαρτιάς, ὁπλιτὴν δὲ καὶ χαλεπὸς σημεῖον εἶ*: gloriosæ quidem militiæ, sed laboriosæ, & difficilis signū esse: ita & Fons olei qui hic Romæ, habito Christo scaturijt in Tabernâ meritoria, nunc Sancta Matia Trans-tiberina portendit Christianis regnū, sed post multos labores, & non in hoc mundo, regnum enim Christi non est de hoc mundo, cui si non hic compatiamur, neque conglorificabimur. Ro. 8. Erupit fons ille olei non in Palatio Augusti sed in Tabernâ meritoria, in qua iacebant & alebantur

Plutar. in Alex. xandr.

D

milites

milites mutilati pro Rep. cæci, & alias longo militiae fracti iam membra labore, ad indicandum, Christi Natiuitatem, misericordiam, requiem, & regnum portendere, sed non alijs quam qui legitime prius certauerint : prætulit huius veritatis typum Rex Dauid, qui vnctus in Regem non statim regnauit, sed septennio persecutiones & afflictiones maximas est perpeffus: sic nos Christiani si volumus regnare, debemus prius septennio. i. tota vita stare & pugnare contra duplices hostes nostros, internos & externos, de quibus S. Macarius Hom 21. corripit itaque meritò voluptuarios hos Poetas Auctor noster: *Qui sedis modulis flagitiosa canunt*: & respectu ipsos esse indignos nomine Christiano, & respectu nominis & operum; No-

S. Cyrill Hierosol. in Cæthe.

minis quidè qu'α Ἰησοῦ Χριστοῦ θεοῦ υἱοῦ ὄν, ἀγνόηται, ἡ δὲ δόξα καὶ ἡ ἀγνεία ἐξ ἑλληνιστῶν ἀγνῶν πασιδὸν Χριστιανῶν καλεῖται ἡμᾶς κατηξίωσεν. Iesus Christus Dei filius existens purissimus ipse, & omnis puritatis Doctor, ex purissimis thalamis progressus, quid aliud petit à nobis nisi vt & nos ἀγνείας σωτῆροισι ἢ σωφροσύνης μαθηταὶ ἢ δὲ ἀγνείας μεσοῖς χεῖρας ἀνιμνήσωμεν castitatis alumni & discipuli temperantię Deum castis labijs celebrenus? Respectu operum, & officij indigni sunt nomine Christiano huiusmodi Poetæ, officium enim hominis Christiani probat esse Gregor. Nazian.

Orat. 19.

solum spectare & curare salutem suam & proximi: *πιδματικοῦ ἢ τῶ καὶ ἡμᾶς πρὸς ἄν μίγον ἐλέγην τῶ σωμείαν.* &c. Item S. Macarius: aduentu Christi, inquit, fructum alium atque aliam iustitiam requirit Deus; nempe puritatem cordis, conscientiam bonam, sermones vtilis, castas & probas cogitationes, omnia denique Sanctorum officia.

Homil. 13.

De nomine Christi nunquam posthabendo Poetæ Christiano id est, semper & carmine & operibus præferendo, acriter philosophatur Theologus à Nazianzo: qui locus quia grauitèr flagellat Nouatores nostros, non visus fuit prætermittendus. *eis τί γὰρ ὁ Χριστιανὸς τίμιον* &c. curenim, inquit, Christiani nomen venerabile est? an non quia Christus Deus? nisi fortasse hoc humano more facio amicitia nempe cum eo conglutatus. Atqui & Petrum honore prosequor: nec tamen Petrianus vocor: & Paulum, nec tamen Paulianus nominatus sum. non tero me ab hominibus nomen ducere, qui à Deo sum creatus: Quid ais ὁ Gregori? non sustines à Petro nominari: qui à Christo audiuit: Beatus es Simon Bariona &c. Ego pro te rogavi Petre &c. Tu es Petrus & super hanc petram &c. non dignaris à Paulo nomen ducere qui à Christo vocatus es? Vas electionis? *ἢ ἀρχμῶν*, inquit, *ἢ ἡμῶν ἀποπῶν ἐν οὐραῖς* &c.

Deo natus. nolo, inquit, ab hominibus nominari, quia ex Deo natus sum. Erubescant infelices isti quos non pudet à Luthero, Caluino & similibus pestibus nomen ducere, hominibus tantum abest vt à Deo, at ne quidem à moribus vnquam vel doctrina probatis, neque probandis.

Cultores addunt Veneri &c. Tantum abest vt Poetas illos amatorios Auctor noster dignetur nomine Christiano, vt etiã illos esse Idololatrias probet, idque hoc modo: Christianus Deum solum in memoria debet perpetuò habere. scriptum est enim: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo: ne Dominum dumtaxat diligit, quando Oratorium ingreditur, sed etiam inambulans, colloquens & edens meminerit Dei, diligat & vnice amplectatur illum, Siquidem ait; vbi mens tua, ibi & thesaurus tuus. cui enim rei alligatum est cor alicuius, quoque trahit illum cupiditas, hoc est illi Deus. Si cor Deum semper expetet, ipse Dominus est cordis eius: hæc S. Macarius, ibi notandum. Si non licet homini Christiano Dei immemorem esse in rebus naturalibus, & licitis, quomodo culpandus non est ille & Idololatra qui non obiter, neque in licitis, sed in illicitis contra Deum, & proximum:

Cultores addit Veneri, pubemque pudicam &c.

Quod certe non fit, nisi quis insudet, & impalleat obscenis illis compositionibus. Sed explicari, & propius ad mentem, & verba Auctoris nostri egregius Pater Cyrillus Hierosolym. Ab vno Deo, inquit, diuersis modis multi aberrarunt: quidamque Solem Deum fecerunt, vt occidente Sole, nocturno tempore sine Deo permanerent; alij Lunam, vt de die Deum non haberent; alij mundi partes: alij artes: nonnulli cibos: quidam voluptates: & qui feminarum insano tenerentur amore, nude mulieris simulachrum in sublimi collocatum, de nomine Veneris nuncupantes, adorarunt per id quod cerneretur, animi sui affectum, &c. Hæc est eadem illa historia, quam tantum non ipsdē verbis citat hic Pontifex, & quotannis recolat Ecclesia in festo Exaltationis viuificæ Crucis: Gentiles igitur illi impij per signū Veneris adorabāt τὸ πῶτος ἑρμῆαιος κοινῶν, i. suā mulierositatē.

Cathech. 4.

Ter salix Helene, &c.

verissime. Non vidit Roma similit̄ triūphum; nō videbit orbis nō cælū, Crux enim gloria est ipsius Christi: Venit hora inquit, vt glorificetur filius hominis. Crux gloria est Angelorum, & ἄγγελοι γὰρ ἐγκαινίζονται λέγοντες. Angeli enim in illa gloriantur, dicentes Iesum crucifixum queritis. Non potuisti dicere o Angele, Scio quem queritis, meum Dominum: sed confidenter

Vid. Cyrilli
Ca. echeh 12

Fol 11 4.

Matth. 16 6.

dicir: Scio, quod crucifixum: corona enim est Crux, non ignominia. Crux gloria est Christianorum: Mihi absit gloriari nisi in Cruce Domini. Crux terror vnicus est demonum. Gloriationum est Crux *καὶ ἡμεῖς καὶ οὐρανὸν ὁσαυτῶν.*

Carmina perque manus hominum. &c.

Statuas nudas Venerum, Cupidinumque multum valere ad proritandam libidinem, innuit hic Pontifex: plus tamen orationem, sed plurimum carmina. Similes statuas esse irritamentū languentis Veneris, probat notabili exemplo Ælianus: Adolefcens, inquit, erat Athenis, qui incensus infano amore simulachri bonæ fortunæ, cum illud à Repub. neque pretio, neque precibus impetrare posset, se tandem, ipse amoris impotens in complexu dictæ statuæ à se prius adoratæ coronatæ, & largiter defletæ, interemit. Picturæ etiam huiusmodi acres sunt diuinitū vrtice, quod non ignorans Ferdinandus secundus æt. mem. Imperator, cū assumptum ad Imperiū, in arce Pragenfi reperisset varias huiusmodi picturas, felici quidē, sed audaci, & impudico penicillo ductas, offensus obscenitate nudorum corporum pudicissimus Princeps, iussit illico tabulas illas omnes refigi, & incendi: & cum Aulicorum quidam suggereret illud Iudæ: Ad quid perditio hæc, Possent enim illa venundari multo, & Reip. impendi. Respondit idem pijsimus Cæsar: Nihil esset rerum omnium apud se tanti, vt eapropter Dominus offendantur, & continuo, ne quid inde subduceret Aulicorum avaritia, iussit omnes in suo conspectu comburi. Hanc ego flammam, puto foliatum illud æquasse quod Magdalena Domino discubenti infudit: vnguenti enim odor totam domum impleuit, flamma vero illa toti mundo præluxit: pretio certe, & dignitate offerentis longe superauit. Mouent itaque multum statuæ, & tabulæ, sed plus mouet oratio.

Vox blanda, & nequam? digitos habet, inquit Iuuenalis, probat hoc hemistichium vere à Pontifice carmina statuas vocari, non marmoreas vel ligneas, sed tantum non viuas, quæ non solum sono prouocent, sed quasi manu impellant auditorem ad turpia. Magnum irritamentum libidinis est ab obscenis cantilenis, inquit Laurentius Landmeter:

nam talia sæpe

Cantantur quibus incendi iam grandior æuo
Laomedontiades possit, Nestorque moueri.

Contra hæc reposuit Apostolus colloquia, hymnos, cantica de Spiritu Dei profecta. Cuius exemplo pie, & prudenter faciūt Patres Societatis, qui iuuentuti Romanæ prælegunt Poemata

Ror-

Lib. 9. Var. Hi
Ror.

Sat. 6.

Vid. l. 1. de
Vet. Monach.
cap. 6.

Romani Pontificis: vt vna cum elementis tradant & pietatem solidam. & doctrinam: nam

carmina non prius

Audita, Pastorum supremus

Virginibus puerisque cantat.

Quibus ego Patribus, quia me olim in nobili, & Romana Eburonum Legia, literis, & æterno hereseon odio imbuerunt, reddo breue hoc, & vile elogium, & *ἑρπύλλιον*, siue spiritualis nutritionis premium. Orationis vim mirificè expressit Thaumaturgus: *δύσόν τε γὰρ χηῖμα καὶ ἔσπρσπον λόγος ἐσθέρωπων*. Vehemens, inquit & volubilis quædam res est hominum oratio, varia sophismatibus, atque fallacijs, vt cum aures subierit menti citò, quæ velit ingerat, atque insculpat: & quos semel occuparit, his, vt ipsa pro vera colant omnino persuadeat. Itaque hæret intus, quamuis falsa, fallaxque sit; & instar præstigiatoris alicuius, regnum obtinet ipsius, quem deceperit defensa, proteq; præsidio. &c. Carmina vero sunt longe vehementiora. Multum ponderis habent præcepta carmini intexta, & affectus nostros velut edicto coercent, & obligant: Nam, vt dicebat Cleanthes, quemadmodum spiritus coactus clariorem sonum reddit, cum illum tuba per longi canalis angustias tractum patentiore nouissime exitu effudit; sic sensus nostros clariore carminis arcta necessitas efficit. Eadem negligentius audiuntur, minusque percipiunt, quã diu soluta oratione dicuntur: vbi accessere numeri, & egregiũ sensum adstrinxere certi pedes: eadem illa sententia, velut lacto excussa torquetur. Blanda nimis inquit Macarius Mutius est Musarum vis ad vtramque partem, & carminum modulatio, si aures pateant Facile enim, quæ velit ingerit secum & mentem sermonis suauitate occupat, & animum inuitum quoque quo velit inclinat: adeo vt non immerito gloriantur Sirenes ille Homerice: neminem vniquam mortalium impune scopulos suos præteruerrisse.

Sunt statua Aonsa quas pelit arte labor. &c.

Pindarus ad verbum vocat itatuam, siue ornamentum Æginæ suum hymnum: *χελύρα δ' ἔξ' ἵππου χεῖρα ἄγαλμα*. Ægina habebit gratiorum meum laborem, id est, hymnum: & *χέρας αὐτῆς ὄντα ἄγαλμα*. ciuitatis ipsius statuam siue ornamentum ait Scholiastes: Alibi vocat *σαῖλας παλῆς λίθου λευκοτέρου*: Columnam pario lapide candidiorem. alibi: *θαυτὴν ἕραρον* præclaras edes: & cõformiter vocat Poetas *τέκτονας ὕμνων* - iabros hymnorum. Carmen autem quanto sit nobilius quam statua nemo melius vniquam cecinit eodem Dirceo cycno: *οὐκ ἀδριατικὸς εἶμι - &c.*

vbi

Panegy. in.
Origeneru.

Casp. Sciop.
piu præf ad
Riem Stoic.

De Triumph.
Christi

vbi Interpres vetus. Aiunt, inquit, Pythæ cuiusdam fami-
 liares Pindarum accessisse & petijſſe ab eodem vt in laudem
 dicti Pythæ carmen epinicium ſcriberet, quia pancratio vi-
 cerat; Pindaro verò exigente mercedis loco tres drachmas,
 reſpondiſſe illos, præſtare ex totidem drachmis ſtatuam aream
 Pythæ ponere, quam carmen emere, & abiſſe: poſtea verò
 reſipiſcentes eodem ad Pindarum reuerſos, & tres petitas
 drachmas adnumerariſſe: hoc exprobrans iſſdem lyricus hym-
 num auſpicatur: Non ſum, inquit, ſtatuarius qui fabricer
 immobilia ſimulachra, ſed carmina quæ nauibus & equis per-
 uolent totum orbem: & concludit interpres; ἔπι οἱ λόγοι πάντων
 οἷοι ἐσλτίους. carmina rerum omnium eſſe præſtantiſſima. alibi
 idem Poeta vocat hymnum χρυσεῖον του ἀρσενίου καὶ ἀφ' αὐτοῦ
 diuturniſſimum lumen præpotentium virtutum.

Nam cum rupta ſitu Meſſalæ faxa fatiſcant,

Altaque iam Licini marmora puluerea,

Carmina morte carent.

Carminis tanta eſt gratia, vt etiam incredibilia faciat credibi-
 lia. ἢ τὸ πομπικὸς φησὶ χαρίεις, καὶ τὰ ἄλλα ποιεῖ πάλαι, inquit Interpres.
 Tãta eſt vis, vt extinguat fulmer Iouis: ſopiat alitem eiudem
 armigerum: Martem domet τὸ δὲ μουτικὸς κηλημωπία, καὶ τὸ θεῶν δέλεος
 φέρειν αἰ, ait Interpres. i. Ipfam etiam Diuum pertentant carmina
 mentem.

Quis prænos abigeat cultus &c. accenſus zelo diuini amoris
 & honoris Vates noſter, quali olim fuerat Sancta Imperatrix
 Helena, optat ſibi à Deo dari ſpiritum poeticum ſanctum,
 quo ſicut Helena ſtatuas Veneris, & Adonidis per erectionem
 viuificæ Crucis euertit & aboleuit, poſſit & ipſe carmina illa
 Venerea, & qui in illis eſt, ſpiritum fornicationis, contrarijs
 carminibus & Spiritu ſancto diſſilare. nam & ſtatuæ per ſtatuas
 contrarias & cultus per cultum contrariam abrogatur, i. nihil
 tam naturale ff. de R. I. & pſalmodia ſacra auribus & corde ex-
 cepta, omnem obſcænitatem carminum & ſpiritum immundit-
 iæ vel diſſipat vel exurit. Spiritus enim ſanctus uentus eſt
 ille vehemens & vrens, qui mare rubrum vertit in ſiccum,
 vehemens eſt: nam & deſcendit in Apoſtolos in ſono ſpiritus
 vehementis. vrens eſt, nam inuocat illum Eccleſia. Vre igne
 ſancti ſpiritus renes &c. Spiritus itaque ſanctus ſiccit & vrit
 noſtrum mare, id eſt carnales affectus, propterea enim & Poe-
 ſis fingit Venerem ortam eſſe mari. orabat itaque S. Gregorius

Vide Iuſtin.
 Martyr. q. 107

Exod. 14.

A. G. 2.

ἀλλ' ὀπιθαιὶν
 οἷοι μωτος ἡμωτρε καὶ πάλαι αἰ. καὶ πῶσι.

tu mare nostrum .

Scande igitur : nam mox seuæ procella cadet .

Cur magis obliuiscant lauri &c. hic Auctor noster conuenit omnes Poetas Christianos, & monet vt Crucem sanctam, vnicam arborem salutiferam, & auspiciū sibi statuant & præmiū . Quid vobis, inquit, cum Apollinea lauro? quid cum Venerea myrto? nam per *myrteum sertium* hac eadem Elegia, Poeta noster damnat omnia fescennina, myrtus enim est Veneri sacra, quare etiam Maro miserat illas & amoris impotentis amantes oculis sylua myrtea in campis æternum lugentibus. Quid tibi cum hedera & similibus nugis? si Crux fidelis inter omnes arbor vna nobilis, exhibet tibi *diuini amoris pignus*? illam igitur solam in fronte, in carmine præfer, in corde circumfer. Pignus hoc diuini amoris Chrysofomus βασιλικὸν σημεῖον . signum siue tesseram regiam vocat. Cyrillus Hieros. ἀρεσὴν τῆς ἀμοιβημάτων ἢ πιδματικῆς δωρεᾶς τῆ βασιλέως τὰ χαρίσματα. & χρεῖος . fenus, vsuram, vel debitum appellat; Accipis, inquit, nunc in remissione peccatorum & spiritali dono Regias pecunias: quando venerit bellum, pugna strenue pro Rege tuo. Iesus pro te crucifixus est, qui nihil peccauerat, & tu pro crucifixo non crucifigeris? non tu prius gratiam illi hanc exhibes, prior enim accepisti, sed gratiam illi reddis. redde vsuram illi, id est, pignus amoris, qui propter te in hoc sacro Golgotha crucifixus est. Amoris debitum vel pignus non redditur nisi redamando, ingratus itaque fuerit poeta ille Christianus, & nomine illo indignus, qui non vndique decerpæ frondi præposuerit crucem & crucifixum cum & ipse Apostolus neget se aliquid scire, nisi Christum, & hunc crucifixum. *Orphea cur canimus &c.* Ab hoc versu vsque ad calcem primæ huius Elegiæ, in eo est Pontifex vt persuadat Christiano Poetæ materiam & campum esse amplissimum poetandi, Testamentum nouum & vetus, tantum non ipsis verbis vtens Apostolicis: π' γὰρ τίς ἐστιν ἡ λέξις ἐν τῷ νόμῳ τῆ θεοῦ, ἢ αὐτὸ ἐκεῖνα τὰ ἐστ' ἡμῶν ὁμιλίαις. ἔπειτα ἡ ἱστορικὰ δόξαις διὰ χρεῶν, &c. nam quid in lege Dei desideras, vt ad illas Gentilium fabulas animum velis appellere? si enim historias legere cupis, habes libros de Regibus. siue sophistica, id est, quæ argute ad sapientiam referuntur. Siue Poetica, habes Prophetas, Iob, Proverbia, in quibus plus acuminis, quam in omni poesi & sapientia sophistarum reperies, quod is qui solus sapiens est illa effatus est. siue cantilenas expetis, habes Psalmos; siue vetustas

Carechef 13.

Lib 2. Apostol
Constit cap. 6.

stas rerum origines habes Genesim; siue leges, & præcepta, habes legem Domini celebrem, ab omnibus igitur alienis & à Diabolo excogitatis fortiter abstine. Per *Christum*, Auctor noster Testamentum nouum: per *Moysem*, vetus intelligit. Quid igitur tibi cum fabuloso Orphei ad inferos descensu, cū habeas Christum rediuiuum, triumphatorem non cum vel sine Eurydice, sed cum captiua captiuitate ad Patrem rēducem? Quid tibi cum ineptissimis & nugacissimis Metamorphosis Nasonis, cum habeas Christum in Monte sancto coram trīuuiratu Apostolico transfiguratum? Et radium siue scintillam suæ diuinitatis euibrantem? Sed non est consilium hæc longius explicare, nè fortè, vel ταυτολογία incurram, vel vestibulū hoc nimis laxum, totum mihi ædificium denormet. contra hoc igitur vela, & loca hæc omnia Scripturæ quæ adducit Pontifex reijcio in suum commentarium.

Sis mihi dux Moses, &c. hic mihi obijcitur. Quomodo Auctor, qui sibi & alijs Poetis ante proposuit ducem & materiam Crucem Christi, in *Cur magis oblectant lauri*, &c. *Si Crux diuini pignus*, &c. & iam proponit sibi Ducem Moysem? Respondeo hæc non esse contraria. Christus est enim Alpha, & Omega primus & nouissimus principium, & finis legis, & Prophetarum. Nā & ipse Moyse secutus est & adorauit Christum maiores diuitias æstimans, inquit, Apostolus, thesauro Ægyptiorum improprium Christi. & ipse Pater noster Abraham exultauit vt videret diem Christi, & vidit & gauisus est. aptifinē itaque Pontifex incipit à Christo eoque crucifixo, in verbis iam citatis, & desinit in Christo, in: *Dirige iam dociles digitos Iesseæ propago*, id est ò Christe fili Dauid, sequiturque diuinum Eūangelistam, qui incipiens. Liber generationis, inquit, Iesū Christi filij Dauid, &c. & finiēs. Iacob autē, ait, genuit Ioséph virū Marię de qua natus est Iesus, qui vocatur Christus. Petebas itaq. ò VRBANE Pōtifex Moyse spiritū & poeticā, & adiecit tibi Deus insuper Moyse cathedram, adiecit & Sacerdotium Aaronis, quemadmodum enim Moyse successit Petrus, qui nouam Ecclesiam Christo, verumque Sacerdotium creauit, sic & tu successisti Petro. dedit, inquam, tibi tanto maiorem cathedram, quanto Orbis maior est Palestina. subiecit tibi non populum Israeliticum tantum, sed cum illo omnes generationes. Petebas plectrum Dauidicum, dedit tibi Deus, & sceptrum: petebas lyram, dedit & thronum, & huius quidem tantæ in te clementiæ non poenitere Prouidentiam, decimo octauo, quod rarum est, iam volente anno tui Pastoratus,

compro-

¶ Petr. 1.
Ma tth. 17.

Ad Hab. c. 11

Io. cap. 11.

Ma tth. 1.

S. Machar. Ho
mil. 26.

comprobatum est. Sic malus e regis, &c. Tangit hic Pontifex historiam de Saule, & Dauide breuiter descriptam 1. Reg. c. 16. Igitur, quodcumq. Spiritus Domini malus arripiebat Saul, Dauid tollebat citharam, & percutiebat manu sua, & refocillabatur Saul, & leuius habebat, recedebat enim ab eo spiritus malus. Temperare non possum quin adscribam huius loci insignem paraphrasim doctissimi Patris Basilij Seleucia, quia, & huic loco mirifice facit, & ad laudem diuinæ Poëtos ἐδὲ τῆς τῆ Δαυὶδ βασιλείας ἀναπελάσας, πῶς τῷ Σαουλ ἐποσθόνυδα, &c. id est, Dauidqueio interprete Oportebat regno Dauidico enitescente Saulicum extingui: Vt igitur Sol exoriens noctem depellit, & obsequenter in noctis confinio radiorum lucem mundo impartit: sic Dauidis exoriente principatu, Saulis regnum vergebat ad occasum. Desertam igitur à gratia, nec habitatam, Saulis animam nactus dæmon, proprium sibi effecit domicilium, & aduentus sui notas euentu rerum dedit. Prudentia de pupilla, dæmoniâcis motibus obturbabatur, quolibet rapiebatur pro dæmonis voluntate. Paulum vero à dæmonis obsidione nactus induciarum, seruis sequestris Dauidi supplex fuit & ad verum regem, ab eo qui in speciem obtinebat imperiū, legati destinati pro donis hortamenta tunc deferunt. sup plicâ di forma Dauidis dignitatem proclamant, clandestinum hoste dæmonem esse denarrant, regis aduersas res enunciant, nec amplius Saulem regnatorem esse contentur. Solue inquirunt, & quiesce inuisam obsidionem, ipsum quis nescit esse captiuum? hostem reprime factis dumtaxat grassantem. Pugnantes non videmus ipsi, non telorum vulnere deprehendimus. Legatos humanè excipit Dauid, & mox erat in armis spiritus. Psalmus enim, & lyra, & gratia arma sunt in dæmones, Loquebatur tantū & hostis vinciebatur, & lyra melos, veluti telum iaciebatur in dæmonem. Quis audiuit trophæum cantibus excitatum? Res itaque diuina est Musica, & cantus harmonicus dæmones fugat, pellit morbos, afficit bruta, mouet saxa, trahit syluas.

Orat. 14. sub fin.

Vid. not. Pij ad Epist. Sidon.

Et monstrum Isacia perge fugare lyra.

Fugam hanc dæmonis, & auersionem à diuina Musica inimicabiliter, vt omnia cecinit eadem Thebana lyra:

Ὅσα δὲ μὴ περίληθε
 Ἐδὲ ἀπὸ ζωνται βοῶν
 μελῶν ἀίοντα

Quæcumque non amat
 Iuppiter, auerfantur vocem
 Pieridum audientia

ἄν τε καὶ πύκτου κατ' ἀμαμάκτου
 ἔστ' ἐν αἰνῶ τάρταρῳ καὶ

Per terram, & per mare vastum.
 Quique in horrendo tartaro

παι θεῶν πολέμιος
 Τυφός· ἕκαστον τὰ κεφάλαια

Facet Deorum hostis
 Typhoeus centiceps.

Typhoeus ille centiceps ἢ ἀριθμητικῶς, ait interpretēs, ἀλλ' ἀπὸ τῆς πολυκεφαλίας non arithmetice centum habens capita sed multa. Diabolus est praecipitatus in imum tartarum instar Pindarici huius Gigantis. Monstrum aptissime vocat Pontifex, id est, πολυκεφαλίου θεῶν siue vaferrimam bestiam cui nomina mille, mille nocendi artes. Monstrum est, quia omni Proteo omni Vertumno mutabilior est, mendax, homicida, fornicator, & tandem transformans se in Angelum lucis, & versans se in omnia vt seducat à Deo miseros mortales. Horatius Monstrum hoc siue Diabolum vocat Belluam centum capitum.

Quid mirum? vbi illis carminibus stupens
 Demittit atras bellua centiceps aures. &c.

Hanc bestiam superant sacra carmina, praemisit enim lyricus.

Sed magis
 Pugnas & exactos Tyrannos
 Densam humeris bibit aure vulgus.

Id est virtutes decantatas virorum fortium, & caedes & exilia Tyrannorum.

Quaecumque per mare & terram auersantur Musicam, &c. daemones hi sunt aerei & marini; sunt homines qui harmonia non delectantur, id est, homines non harmonice compositi. Huiusmodi homines (si dicete fas est inquit Ficinus) dicam non esse à Deo compositos; qui in numero, pondere, & mensura cuncta componit. Dicam praeterea non esse amicos Deo θεῶν πολέμιος, ait Pindarus. qui vsque adeo consonantia gaudet, vt mundum ob hoc ipsum creauisse potissimum videatur, quo singula quidem mundi membra, & sibi inuicem & vniuerso concinerent. Vniuersum verò ipsum auctoris sui intelligentiae, bonitatisque pro viribus consonaret.

Queritur apud magnum Athanasium, qualem orationem, aut quod verbum ex omnibus orationibus atque verbis plus timeat diabolus? & respondet: δι' ἡσυχίας ἢ πύσσε ἀπὸ ματοφόρου ἀξίως τὸ πρὸς δ' ἐδωκε, &c. Narrauerunt, inquit, nobis spirituales viri fide digni quod aspectu ipso, & de facie aliquando apparuerit eis diabolus, & quaesitus hanc ab ipsis quaestionem, respondit

ponderit his verbis: non est in toto tam veteri, quam nouo Testamento verbum terribilius, atque magis nostram disperdens potestatem quam in initium sexagesimi septimi Psalmi: primo enim verbo prolato, Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius: mox vltulus euanescit & disparet diabolus, factis ostendens huius orationis virtutem. Canebat itaque Dauid vel hunc vel alium Psalmum, & fugabat diabolum qui Saulem infestabat, neque enim distingult scriptura. Caterum non videtur *ἐξ ἀλλοτρίου* siue alienum ab hoc loco, narrationem attere super virtute huius Psalmi, quo dicitur vsus Reuerendus Pater Dominicus à Iesu Maria, in insigni illa victoria Pragensi, contra Hæreticos Ecclesiæ Romanæ hostes, & Cæsaris. Eram ego paucis mensibus post illam cladem in nobili Germaniæ ciuitate Nuremberga, ibique subsistendum mihi erat propter hyemis asperitatem; delatus fuerat ad idem diuersorium vir nobilis Germanus, grauius adhuc crure faucius, qui pro Frederico Palatino contra Cæsarem steterat, circumferrebat ille domi militiæque tria volumina, Testamentum vtrumque, & Homerum græcè, & Virgilium, dicebatq. Sacram Scripturam sibi esse pro cibo animæ: Homerum pro corporali, in bellicis, & œconomicis: Virgilium pro bellarijs. perstrepebat igitur in amplo hypocaufto, & cæteri Lutherani pendebant ab ipsius ore. Ego licet Bibliothecam quam ille folle sarcinario, mentæ fere circumferrem, loquebar tamen quiduis potius, quam græcè, vel latine: verebar enim & refugiebam occasionem disputandi cum hæreticis hominibus contentiosissimis obstinatissimisque. Assimulabam igitur me idiote, sed dissimulare non poteram me, vt illi loquuntur, Papistam esse, prodebat enim me, sagum Hispaniense & loquela. Hospes noster erat Sicernium Epicuri siue Lutheri de grege, vt i & dictus, Nobilis. Sed hospes impendio loquax erat & importunus, neque cessabat dictum faucium exagitare propter dictam cladem, & idensidem petere. Quomodo Lutherani tanto numero superiores tam infelicitè pugnassent? vel potius nè quidem pugnassent? quodam igitur die Nobilis ille iterum à sene admorsus caperata fronte, & suspirans cecinit *μυροδόν* versus hos ex diuina Æneide.

Non mihi Tyndaridis sedes inuisa latinæ

Culpatuse Paris, verum inclementia Diuum

Has euertit opes, strauitque à culmine Pragam.

Quibus auditis, ego qui multa deuoraueram scommata
contra Sedem Apostolicam Romanam: multa contra Scer-

nissimum Bavarie Ducem & Principem Electorem Maximilianum : multa contra Serenissimum eiusdem fratrem etiam Principem Electorem Ferdinandum, Colonienfium, & Leodienfium Antiftitem Dominum meum : tum fanè intelligens per Latinam Tyndaridem, siue per Sedem latinæ Tyndaridis, Romanam Ecclesiam appeti, non me ulterius tenui, sed tanquã pro aris & focis ex tempore ἀπ' αὐτοῦ ex eadem Poesi totidem versus in aduersarium retorsi :

Romulus hæc cernens arcum intendebat Apollo
 Desuper, omnis eo terrore Aegyptus & Hussus
 Omnis Arabs, omnes verterunt terga Lutheri .

Hac inexpectata velitatione, Lutheranis assidentibus grauiter ictis & commotis, & acriter in me intendentibus, ego me inuehens : Romulus ille inquam, siue Romanus Apollo, non ferro armatus miles fuit, sed inermis, pauper, & Religiosus vir, nomine Pater Dominicus, qui tñ tēporis nomine Romane Ecclesie cōtra Hæreticos pugnavit, & succurrit Romano Imperio periclitanti, ea propter enim firmū est Romanū Imperiū, quia innixū, & innexū est Romanæ Ecclesie petra, cuius veritatis alia nō requiritur probatio, quā Imperiū Orientale, quod non tam cito ab hac Petra desciuuit, quin etiam pessum ierit, subditumque fuerit cum tota gente vni, & eidem barbaro Tyranno, cui subiecti sunt Iudæi : hi propter σκληροκαρδίας, siue duritiam, cordis, Græci verò propter leuitatem & inconstantiam . Fas igitur non erat præualere portas inferi, idest, hæreses aduersus hanc petram . Arcus autem quem intendit Pater Dominicus pro Ecclesia & Cæsare, fuit gladius ille, & arcus cuius meminit Patriarcha Iacob ad filium suum Ioseph, fuit illud δῆλος siue scutum vel armatura, vt vocat Marcus Augustus, qua utebantur milites Christiani pro eodem Imperatore, & Imperio laborante contra Barbaros in hac eadem Germania : fuit, inquam, oratio . Postquam enim dictus Pater Dominicus consilio bellico interrupto persuasit Duci Bavarie vt continuo duceret in hostem, nequidquam reclamante Bucquoio, primipilis se immiscuit, & stetit Sacerdos ante acie, & sic locutus est ad exercitum : Audi Israël, vos hodie contra inimicos vestros, siue colluuiam hanc Hæreticorum pugnam committitis, non pertimescat cor vestrum, nolite metuere, nolite cedere, nec formidatis eos : quia Dominus Deus vester in medio vestri est, & pro vobis contra aduersarios dimicabit, vt eruat

Gen. cap. 48.

Iustin. Martyr
 Apol. 2. in fine.

Deuter. c. 20.

vos de periculo . nec mbra , signis iam vtrinq̄ue canentibus ,
 cecinit & ipse , orauitque ex toto corde : Exurgat Deus & dissi-
 pentur inimici eius , & fugiant , &c. neque vlia arma contra vos
 protendit , quam crucem Domini , triumphale Ecclesiæ mili-
 tantis vexillum , quod Constantino Cæsari victoriam porte n-
 dit . Quod ab eadem Sede Romana missum per Marcum An-
 tonium Columnam , minacem illam & immanem Turcarum
 classem ad Echinadas depressit , cepit dissipauit ; Quo Moyfes
 per eleuationem brachiorum præsignato Amalecitas cecidit ;
 Quo viso vos omnes correpti estis tanto Panico timore , (terro-
 rem Dei vocat Scriptura) & acti in rursissimam fugam , qua-
 lem vos melius me nostis & sensitis . Tuus verò Paris . i . Fre-
 dericus Palatinus qui potuit non esse culpatisissimus ? homo
 sublestissimæ fidei in Deum & homines , primo Lutheranus ,
 post Calvinista , infidus in Deum : infidus in Cæsarem Domi-
 num suum : nūquid potest esse pax Zambri qui interfecit Do-
 minum suum ? Iuste igitur iudicauit Deus & Paris tuus non
 solum Helenam id est Regnum Bohemie quod Cæsari eripue-
 rat , sed insuper Oenonem suam , idest Palatinatum amisit . In
 te verò Generose Domine , nulla fuit Diuūm inclementia quin
 potius clementia , quam tu vt alter Paulus , Ecclesiæ eiusdem
 tum temporis persecutor , prostratus deberes agnoscere , & di-
 cere : Domine quid me vis facere ? & Dominus mitteret te nō in
 ciuitatem Damascus , sed Romam vbi tu recognosceres fidē
 maiorum , non fidem nouorum horum & recentium : quos non
 nouerunt Patres tui . His auditis Nobilis ille , nescio an putās
 me Græcè ignorare , vt mihi illuderet coram suis colluhera-
 nis , vel an serio , conuenit me Græcè verbis Agrippe *εὐ δλίγω* ,
 inquit , *πεῖθεῖς μὲ Παλατιὸν σου* & ferè persuades , inquit , me Roma-
 num fieri . Et ego ad illum Græcè , eundem textum continuans
ὁ ἑσπέρου αὐτὸς θεὸς inquam , &c. optarim à Deo non tantum te ,
 sed etiam omnes , qui me audiunt fieri tales , qualis ego
 sum , idest non amplius *ἐπεποδοξέω* quoad fidem , inquam ,
 vereor enim absolute vti verbis Sanctissimi Apostoli , & cita-
 tis testimonijs ex Pœsi Græca , & Latina , & Euāgelio pro æter-
 nitate S. Sedis & Imperij Romani : non habens Sēctarius quod
 mihi objiceret , dexteram mihi tetendit , & fateor , inquit , Da-
 retri Entellum contigisse . Et ego occurrens ex eadem Ænei-
 de : Cede igitur Deo , idest veritati dixique & prælia voce di-
 remi : Habuique ex illo Lutheranos illos æquissimos , & con-
 iunctissimos . Sed vt reuertar vnde digressus sum : Auctor
 uolter apprimè sciens diuinam virtutem Dauidicæ huius
 testudi-

Genes. 35.

4 Reg. 9.

Vid Relig. or
 thodoxæ pri-
 mord. pag. 84.

testudinis siue citharæ, multis illam celebrat & aduocat à Deo
& tandem sentiens diuinum motum siue furorem (de quo supra) agnoscit fugam dæmonis.

*Fallo, an exanimis lasciui carminis ardar
Aufugit, &c.*

Vid Clemen-
Alexand Pro-
trept-princip.

Sacra itaque Poësis sanatur & tranquillat animam ἀποστρέφει τὴν νόσον σου siue putrem in venerea: siue ira, vel inuidia turbidam, vt Saulis. Sanatur corpus, Chiron enim centaurus curabat morbos corporales mollibus incatationibus tractans μελαγχολίας ἐπιθεῖν δὲ αἰματῶν. Apollo Musicus est, Apollo Medicus, Apollo ἐπιθεῖν δὲ αἰματῶν. i. eminus iaculans: Apollo, inquam, non ille Iouis, & Latonæ, sed Christus Dei vnigenitus, Deus verus de Deo vero: non solum ipse Musicus, sed omnis harmoniæ Auctor. Medicus non herbis curans, sed verbo sanans, instaurans & continens omnia. sagittarius, non Pythonem eminus sagittis, sed serpentem antiquum cominus ligno Crucis interemit. Ipsi soli honor, & gloria.

Ἄρχαν παύει,
παύει γυίων
παύει σου μάλιστά
πῶματι δ' ἀγνῶ

Animarum medico,
Medico corporum,
Patri simul excelso
Spirituique sancto.

Hæc est eadem illa Iessea propago, vt loquitur Pontifex, post cuius inuocationem, & aspirationem concludens canit.

*Itala tu mecum pubes cape nobile plestrum
Et monstrum Isacia perge fugare lyra.*

Suadetque iuuentuti vt nō assuescat carmini nisi sacro, quod possit, debeatque in æternum Domino decantare; Sed iam quia audio Pontificem ipsum καὶ δὲ λεία σοῦ φεμεγγα πασάλε λα-
βόντα περὶ ἡλασθῶν, idest, preludere, & Μωϋσῆς δόμα θηνίκου ci-
tharæ adaptare, sisto & ego hic stylum, & vocem.

Synefius.

Petavius.

Ευφραδίης
 Αἰθέρ καὶ γῆ
 Σταῖο πόντος
 Σταῖο δ' αἰθέρος
 Λήγεται ποταῖ
 Βαλίον ἀνέμων
 Ἐχέτω σιγή
 Κόσμος λαζοναῖς
 Ἰερδομένων
 Ἄγαν ὑπερῶν
 Δύτω κ' ἰσθμῶν
 Ὀφίων σερπεντῶν
 Δύτω κ' ἰσθμῶν
 Κεῖται ἄλυστος ὄφεις.

Pax sit
 In æthere, & in terra:
 Siftat mare,
 Siftat aer:
 Cessate afflatus
 Variorum ventorum.
 Teneat silentium
 Mundi plagas,
 Dum factantur
 Sancta carmina.
 Condant se sub terram
 Serpentes inuosi.
 Condant se sub terram
 Et alatus Draco, &c.

Hymn 2-

Καὶ ἴσ' ἦ γὰρ σὺν Μόμῳ παρὰ τὸν ἦτορ τὴν ἑσθλὴν
 Ἄκου ἄμ' Ἑβραίων ἰσθμῶν δὴ δύναντο λυγρῶν.

Et tu Mome file, Iesseæ possit vt Auctor;
 Et simul Interpres consonus ire lyra.

παυμύλαι ποντόν)

Exercet sub Sole labor :

E T O E C O N O M I A

Προανακρίσεως,

Siue Prælodij, vel Paraphrafeos

B A R B E R I N Æ

Solent aulædi, citharedi, & cæteri id genus Cantores Musici, & Poetæ, quando meditantur egregium carmen, prius prætere-
tate, seu præludere, & voce, & neruis. Huiusmodi præludia, Græci *προανακρίσεις, προαναφωνήσεις, αιαβινές, προψαλαφήματα, ψαλλές,* &c. appellant. Quod non faciunt sine magno exemplo, quia imitantur Deum, & almam rerum naturā. Solet enim Deus Regnorum mutationes, & Regum exitia præloqui in stellis, quas Cometas vocant. Latini Stellas cincinnatas nominant; cuiusmodi stella visa est nuper, & bellum hoc Germanicum nondū debellatum portendit. Hanc stellam cincinnis suis Germaniæ minitantem solebat aspicere (plurculis enim continuis noctibus apparuit) non sine horrore, Albertus Pius Archidux Austriae Belgarum Princeps. Conabantur illi timorem hunc eximere, vel minuere certi Astrologi, stellam illam diuersimodè *φουρολογώτες*, vel potius *φουρολογώτες* sed reiciebat omnes prudentissimus Princeps, & dicebat:

Ὅδεις κομήτης ὅστις ἢ πείσσει κακόν.

Nullus Cometa non præfagiens malum.

Et satagebat Deum precibus, & vera pietate lenire. Christus Saluator noster primo aduentu suo prælitit in Prophetis, & stella illa Rega!, quæ Magos ex Oriente Hierosolymam deduxit: secundum suum aduentum præueniet signis in Sole, Luna, & Stellis. Terra fructibus prætulit per flores. Mare tempestati, per signa quæ canit Maro. Et summatim nihil fit in rebus diuinis, & humanis absque præludio. Et hæc dicta sint quasi per parabasin, contra Politicos nostros, siue Atheos Statistas: sunt enim etiam iam qui post Christum natum, & tantum doctrinæ diuinæ lumen.

Sunt in fortunæ qui casibus omnia ponant

Et nullo credant mundum Rectore moueri.

Natura volente vices & lucis, & anni,

Atque ideo intrepidi quacumque altaria tangunt.

Huius-

Huiusmodi ego impios missos facio, neque alio dignor responso: tantum prædico exurrecturas in iudicio contra illos omnes Barbaras nationes, remittens illos ad hominem Romanum, ne quidem Christianum.

Noster itaque Poeta etiam præfudit, sumpto in manus Psalterio septem chordarum, alludens videlicet ad Orphicam citharam cuius mentionem fecerat in prima Elegia septiesque, & septies pollice prætentat & pulsat singulas fides. catechizando & assuesfaciendo illas, nihil aliud nisi diuinas laudes resonare, idest, paraphrastice canit quatuordecim cantica ex vtraque sacra Pagina: & subinde ex vtraque lege vnam miscet consonantiam, & vno pollicis ictu omnes nervos pulsat, dū accinit hymnum Ambrosij, & Augustini nomine totius Ecclesiæ, cuius ipse Vates futurus erat, & est caput in terris. Docet igitur Poetas Christianos, si aliud non possint, saltem paraphrastice Deum laudare. proponitque in ipsa paraphrasi omne ferè genus carminis, ne ad vnum videatur illos alligare: stringens ipsos iterum Apostolico dilemmate: Tristatur aliquis vestrum? oret: Equo animo est? psallat. Nihil enim sunt & Prælium Barberinum & Poesis tota, nisi orationes, & Psalmi: Martyrum laudes: peccaturo frænum: peccatori metus iudicij, & gehennæ: poenitenti lacrymæ: iuueni senique Iucerna: virtuti calcar: matrimonio honor: virginitati palma: viduæ solatium: & vt præcidam, vera Philosophia, tota veritas & pietas. Et hæc quidem est ratio Prælium. In oeconomia in nitatur Magistrū nostrum Christum, quis enim potius, quàm futurus Christi Vicarius? Christus itaque post resurrectionem suam adiungēs se Discipulis illis duobus euntibus in Emaus, explicaturus illis Scripturas, quæ de se erant. incipiens, (inquit Lucas) à Moyse & omnibus Prophetis interpretabatur, &c. Et Auctor noster proponens sibi scopum vnicum Christum, auspiciatur suum Prælium siue Paraphrasim à Moyse, qui, prætulit Christum, ait enim ipse in Textu sacro: Propheram de gente tua & de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi Dominus Deus tuus: ipsū audies. Hic Propheta est Christus, vt interpretatur Princeps Apostolorum. Auspicatur igitur à Moyse Poeta noster, vt à typo Christi deducat Lectorem ad ipsum Christum, præmittit itaque duo ipsius cantica. Descenditque à libro Exodi ad Deuteronomium.

Sequitur Annæ canticum ex primo Regum, sanctæ, & Evangelicæ foeminae & Prophetissæ, Evangelicæ inquam, quia prætulit

Vid. Elian.
Var. lib. 2.
ὅτι μὴ δὲ οὐκ ἔστι
ἁπαρῶν
ἀδὲρ.

Deuter. cap. 18

Act. 8.

tulit Euangelicam doctrinam, non prædicando, (hoc enim non est sequioris sexus) sed exemplo, docuit enim nos orare mente, nõ labris, quã doctrinã Christus Præceptor noster, & Saluator renouauit dicens: Deum spiritum esse, & spiritu uelle adorari. De Anna ait Scriptura: Porro Anna loquebatur, siue orabat in corde, tantumque labia illius mouebantur & vox penitus non audiebatur. Docuit eadem mulier ex sancto connubio sanctã sobolem prodire. Fuit hæc mater Samuelis Iudicis & Prophetæ, qui & ipse Christum prætulit uitæ innocentia, tanta enim fuit fiducia morum & virtutum, vt auerret ipsdem ferè verbis vti ad populum, quibus postea Christus vsus est ad Iudæos: Quis ex uobis arguet me de peccato? Hic Samuel unxit Dauidem, in Regem, de quo dictus Apostolorum Princeps: Et omnes inquit, Prophetæ a Samuele, & deinceps qui loquuti sunt annuntiauerunt dies istos, idest, Christum.

Recto igitur ordine sequuntur Psalmi Dauidici septem nam huius præcipue Iyræ admiratur & imitatur Pontifex, Dauid, inquit Hieronymus, Simonides noster, Pindarus, & Alceus, Flaccus quoque, Catullus, atque Serenus Christum Iyræ personat, & in decachordo Psalterio, ab inferis excitat resurgentem, Imo etiã dicatur **VRBANVS**, Simonides noster, Pindarus, &c.

Inter Pontifices Romulos potens
Princeps Æolium carmen ad Italos
Deduxisse modos.

I euter 29.

Sequitur Canticum Ezechie Regis, qui fecit quod erat placitum in conspectu Domini, iuxta omnia que fecerat Dauid Pater eius, fuit etiam hic ex maioribus Christi iuxta genealogiam Euangelicam.

Deuter 29.

Subditur Canticum Isaie Prophetæ qui fuit contemporaneus dicti iam Ezechie Regis. Orauerunt igitur, inquit textus Ezechias Rex & Isaías filius Amos Prophetes aduersus hanc blasphemiam, ac vociferati sunt usque in celum. Hic non tam Prophetæ dicendus est quàm Euangelista. Ita enim uniuersa Christi Ecclesieque mysteria ad liquidum profecutus est, vt non potes eum de iuturo vaticinari, sed de præteritis historiam texere. Vir fuit nobilis & vrbane eloquentis, ait Hieronymus. Sequitur Canticum Habacuc Prophetæ, hic contemplatur Christum in Cruce pendentem, & dicit: Operuit celos gloria eius, &c. cornua in manibus eius ibi abscondita est fortitudo eius.

Sequitur Canticum trium puerorum, inter quos apparuit Angelus, vel Christus in fornace ardente, ait enim Nabuchodonosor: Ecce ego video quatuor viros solutos, & ambulantes

res in medio ignis, & nihil corruptionis in eis est, & species quarti similis filio Dei.

Sequitur Canticum Deiparæ Virginis que Christum & prædixit & tulit, & prima quem genuit adoravit, prima Christianorum Poetria, & Mater. Vtriusque Legis *μετάχριστον* siue cōfinium & aurea fibula. Cuius laudes melius sonabit infra Barberina lyra. Præterire tamen non possum elegantissima verba Sancti Patris Basilij Seleuciæ, quibus opera sua claudit: *ὦ πρῶτη ἡμετέρα* &c. O Virgo sanctissima, de qua qui cū laude grautēque dixerit non ille quidem à veritate aberrabit. sed pro merito haud fecerit fatis: supernè nos respice. etto propitia &c. adde Theologum Nazianzenum. *πίπνια πίπνια παμμήκεσε* *πρῶτη*, &c. Canticum Beatissimæ Virginis sequitur Canticum Zachariæ, postquam enim lingua ipsius soluta est, repletus fuit Spiritu sancto, & prophetavit dicens: Benedictus Dominus Deus Israel.

In Christo patientie sub fin.

Canticum Zachariæ sequitur Canticum Simeonis iusti & timorati senis, qui responsum acceperat à Spiritu sancto non visurum se mortem nisi prius videret Christum Domini. Adductum itaque puerum Iesum gaudens agnouit & accepit eum in vlnas suas & benedixit Deum & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine &c. Impositurus coronidem Paraphrasi sue Pontifex canit hymnum compositum à Sactis Doctoribus Ambrosio & Augustino, quem Ecclesia catholica quotidie canit ad imitationem illius æterni Cherubici trifagij. Hic hymnus continet mysteria vtriusque Testamenti. Laudat Sanctissimam Trinitatem: peccit superbiam Luciferi. corrigit fastum Protoplastorum nostrorum Parentum, probatque omnem penitus spiritum debere esse subactum Deo, cantando Te Deum laudamus te Dominum confitemur &c.

Obijciat hic aliquis quare Auctor noster in sua Paraphrasi nullam faciat mentionem Iobi, & Salomonis, cum vtrumque quinque *syllabis* idest carmine scriptis libris accenseat Gregorius Nazianzenus? Iobi mentionem non facit quia licet multa diuina & de Deo canat, nullum tamen hymnum in Deum canit, quem commode potuisset Pontifex traducere. Præterea vt supra dictum est Iobus præcessit Moysen & ideo est extrachorum & ordinem quem tenuit Christus & Pontifex, incipit à Moysè & prophetis. Salomonis non meminit, quia non decebat futurum Ecclesiæ Pastorem laudare virum neque à scriptura neque ab Ecclesia probatum. Scriptura quidem narrat ipsius sapientiam & posteriorem stultitiam. Quemadmo-

dum inquit eruditus es in iuuentute tua, & impletus es quasi flumen sapientia &c. Et inclinasti femora tua mulieribus: potestatem habuisti in corpore tuo, dedisti maculam in gloria tua, & prophanasti semen tuum inducere iracundiam ad liberos tuos, & incitari stultitiam tuam vt faceres imperitum bipartitum. Et Salamon quidem non tantum ipse peccauit, sed etiam peccauit in minoribus suis, quos ipse suo exemplo docuit Idola colere. Sanctus tamen Cyrillus Hierosol. dicit, Salomonem poenitentiam egisse: καὶ Σαλομὼν ἐκατήρατο. ἀλλὰ τὸ φῶς ὕπερθε ἔχει μετενόησα. Et Salomon, inquit, ceciderat. Sed quid inquit? postea ego poenitentiam egi. Hoc ego magis opto quam teneo verum esse, sane credere non teneo, dicit enim Scriptura: Præter Dauid & Ezechiam & Iosiam omnes peccatum commiserunt. Nam reliquerunt legem Altissimi Reges Iuda & contempserunt timorem Dei &c. Sed repones: numquid Dauid commisit homicidium & adulterium? commisit: sed post admonitionem Nathan Prophætæ perdidit Dominus animam eiusdem tam mordaci hyssopite, vt subito emaculata & dealbata emicuerit super omnem niuem, quem tantum postliminio candorem admirans Scriptura, dicit Dauidem non peccasse. Idem dicendum est de Principe Apostolorum, ipsum peccasse & quasi non peccasse. Nam tertiam negatione vix tota prolata gallus cantauit, & respexit Dominus Petrum, sed tam penetrabili & vulnerifico aspectu vt non potuerit Petrus vel punctum ibi subsistere: deserto igitur loco peccati, egressus foras anima diuino vultu faucia, totus iuit in lacrymas: quæ lacrymæ fuerunt tantæ expiationis & Domino tam acceptæ vt voluerit eundem Petrum Ecclesiæ suæ manere & fidei solidissimum & poenitiæ absolutissimum exemplar. Sed hic subsistat mihi Prodromus & interiugat vnâ cum hoc Decembri Anno nouo (si diuina fauerint & meus Auctor) perpetuo commentario totam Barberinam Poësin diducam & ad vmbilicum perducam.

Cateches.

Ecclesiast.

Vid. Meron. in
Aula cap. 12

VOTVM PRO STRENA

A V S O N I .

I Ane veni, nouus anne veni, renouate veni Sol
VRBANI decimam nonam visure curulem .
Nil ab Apostolica nunc maiestate secundum
Quod mireris habes. Roma alta Petrique cathedra
Et toga Cardinei ardens murice tota Senati
Hoc capite æternis signet sua tempora fastis

D O R M A L I .

*Ιλαθι μοι Διχρίστε τὸ ἐν ἱερῶς βασιλῆος
Νωτὶ δὲ ἐγγράκις τὸν θρόνον εἰσελάων .
ΟΥΡΒΑΝΩ μὲν ἐπὶ δὲς τεύχεσσι, ἔμοι δὲ, σοφείῳ
Πατρούκως γράψαι τ' ἄξια καὶ λαλίον .

AMERICAN SYSTEM

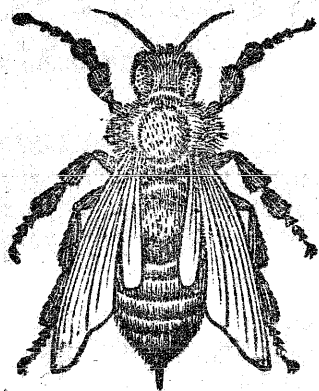
1902

The American System of
Manufacturing is based on
the principle of standardization
and interchangeability of parts.
This system has been the
basis of the success of the
American manufacturing industry.

AMERICAN

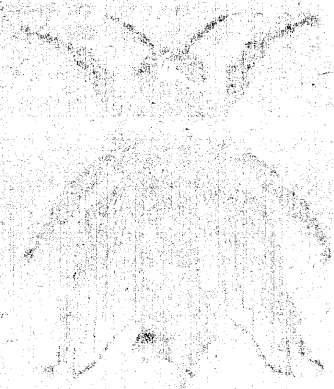
The American System of
Manufacturing is based on
the principle of standardization
and interchangeability of parts.
This system has been the
basis of the success of the
American manufacturing industry.

ΕΝ ΜΒΑΙΤΙ ΜΟΤΣΑΙΣ ΤΕ
ΜΒΑΙΣΤΑΤΕΕΣ ΜΒΛΕΔΩΝΑΙ.

IN MELLE ET MVSIS
MELLIFLVVM STVDIVM.

THE UNITED STATES OF AMERICA
DEPARTMENT OF THE INTERIOR

OFFICE OF THE GEOLOGICAL SURVEY
WASHINGTON, D. C.